

Directa

setmanari de comunicació

Núm 353 12 de març de 2014 1,70 €

DEL METRO AL CARRER: la lluita per un transport públic digne

La plataforma Stop Pujades manté viva la mobilització per retirar l'apujada de preus de 2014 i posa en relleu les mancances de la xarxa pública de transport

PÀGINES 2-4

6-7

De Lliçà d'Amunt a Bangla Desh: la cara i la creu del negoci de **Mango**

14-15

L'**Aràbia Saudita**, recobrar l'hegemonia perduda al preu que calgui

A fons

Lleis que arruïnen vides: els perquè de les **reformes penals** a l'Estat espanyol

18

Basket Beat: esport, art i transformació social

ESTIRANT DEL FIL

La mobilització social per l'encariment del transport públic és un dels principals camps de batalla els darrers mesos a Catalunya. Ja fa dos mesos que la plataforma Stop Pujades denuncia l'augment de preus, que s'afegeix a l'endeutament i el finançament poc regulat de la xarxa pública de transports. Un servei que, tot i tenir greus mancances i no arribar a tothom, cada vegada és menys accessible econòmicament.

DRETS // LA PLATAFORMA STOP PUJADES SUMA MÉS DE 80 ADHESIONS I MOBILITZACIONS A 55 ESTACIONS EN DOS MESOS

La lluita per un transport assequible i de qualitat

Victor Yustres
@victoryus3

Tot va començar amb una trucada telefònica. Una membre de la Trobada Alternativa de Nou Barris es va assabentar, pel telenotícies, de l'anunci de la pujada dels títols del transport públic pel 2014, aprovada per l'Autoritat del Transport Metropolità (ATM). La T-10, el títol utilitzat per més del 60% de les usuàries, superava per primera vegada la barrera dels deu euros (10,30 euros), molt per sobre de l'IPC. Llavors, es va posar en contacte amb altres membres del col·lectiu per mobilitzar-se ràpidament. Al cap d'un parell d'hores, ja tenien un cartell i estaven fent difusió de la protesta per les xarxes.

Tres concentracions a les parades de metro Lluçmajor (Nou Barris), Sant Andreu i Santa Coloma el 30 de desembre de 2013 van iniciar el cicle de protestes #NoPaguem per demanar la retirada de la pujada de preus de 2014, que poc després es va convertir en la plataforma Stop Pujades. En menys de tres mesos, el moviment ha aconseguit aturar línies de

metro cada setmana, estendre les mobilitzacions a 55 estacions de l'àrea metropolitana i arreu de Catalunya i l'adhesió de més de 80 col·lectius, sindicats i partits polítics a la seva causa.

MÉS CAR, MENYS QUALITAT

El preu dels títols de transport s'ha disparat un 71% els darrers deu anys. La T-10 ha passat de valdre 6 euros el 2004 a 10,30 euros el 2014. El salari mínim interprofessional, en canvi, només ha crescut un 31% durant els últims deu anys i l'IPC, un 26,6%, segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística.

La plataforma no aturarà les protestes fins que no es faci efectiva la retirada de l'apujada dels preus de 2014

Al mateix temps, els costos han crescut i la gestió del transport metropolità ha generat un deute acumulat de 546 milions d'euros. El pagament d'aquest deute i del cost anual del transport

metropolità l'estan assumint, principalment, les usuàries, que el 2013 van pagar un 43% del total, mentre que un 42% es va finançar amb impostos, però amb una baixada considerable de l'aportació de l'Ajuntament de Barcelona (-5,5%) i de l'Estat (-34%) els darrers cinc anys.

Tot i així, el servei de transport públic no ha millorat, sinó al contrari: s'han eliminat línies d'autobús, s'ha retirat el bus de barri els diumenges i, els darrers anys, el servei s'ha reduït un 10% entre setmana i un 25% el cap de setmana. A més, hi ha zones com la Marina-Zona Franca que continuen reclamant l'arribada del metro des de fa anys.

CASTIGADES PER LA CRISI

En una situació d'ofec econòmic, erosió dels drets socials i desigualtats creixents, és molt simptomàtic que les mobilitzacions de Stop Pujades s'iniciessin a tres zones de classe treballadora (Nou Barris, Santa Coloma i Sant Andreu), molt castigades per la crisi i, a més, molt allunyades del centre de la ciutat. "Si no tenim accés al transport públic, no podem buscar feina ni anar al centre de la ciutat: no tenim mobilitat", afirma Carla Lerel,

Stop Pujades ha convocat una manifestació el dissabte 15 de març / ROBERT BONET

membre de Stop Pujades a Nou Barris. "Et fan fora de casa, et pugen el rebut de la llum, et deixen sense feina i, a més, no et pots ni moure. És un atac a la classe treballadora", afegeix. Arnau Barquer, veí del barri del Fort Pienc i membre de la plataforma, recorda que la pujada afecta de ple el jovent. "S'afegeix a la greu situació de precarietat laboral i econòmica que patim com a joves. No se'n té en compte", apunta.

D'altra banda, l'ATM -presidida pel conseller de Territori i Sostenibilitat, Santi Vila- i Transports Metropolitans de

El primer desafiament al règim franquista

La vaga de tramvies de 1951 va aconseguir anul·lar l'augment de preu del transport públic.

El cartell de la manifestació del 15 de març diu: 1951: vaga de tramvies; 2014: Stop Pujades. La plataforma s'emmiralla en el conflicte social que, ara fa 63 anys, es va convertir en la primera protesta

71%

El preu dels títols de transport s'ha disparat un 71% en deu anys.

80

Una vuitantena de col·lectius donen suport a la retirada de l'increment de tarifes de 2014.

55

Stop Pujades ha convocat mobilitzacions a 55 estacions catalanes.

Barcelona (TMB) -presidida per Joaquim Forn, també vicepresident de l'ATM i primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona- han mantingut els seus sous i privilegis. TMB compta amb 603 membres al consell directiu, que cobren un total de més de 55 milions d'euros cada any, tot i que el conseller Vila es nega a fer públics els seus sous específics. A l'ATM, controlada per la Generalitat de Catalunya (un 51%) i per les administracions locals (entre elles, l'Ajuntament de Barcelona i l'Àrea Metropolitana de Barcelona; un 49%), el conseller Santi Vila rep, com a president de l'entitat, 103.176,38 euros l'any, segons un informe publicat pel sindicat COS.

SUPORT I SOLUCIONS

Cada vegada són més els col·lectius que se sumen a la proposta de Stop Pujades de retirar l'augment de preus de 2014: la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB), la CONFAVC, els partits polítics CUP, ICV i EUiA o els sindicats UGT, CCOO, CGT i CNT, entre d'altres. De moment, però, l'ATM es nega a revertir l'increment tarifari perquè considera que això "posaria en qüestió els equilibris financers del sistema".

En resposta a aquest argument, l'Associació per a la Promoció del Transport Públic (PTP), adherida a Stop Pujades, ha publicat una infografia on planteja propostes fiscals concretes que es podrien aplicar per acabar amb l'endeutament i no carregar tant el cost del transport públic a les usuàries. Un cànon del 5% sobre els peatges, la utilització dels beneficis dels aparcaments públics (que el consistori de Trias vol privatitzar al 60%) o la reversió de la privatització de TABASA, empresa pública que gestionava els túnels de Vallvidrera i del Cadí i que el 2012 va passar a mans d'Aber-tis i del banc brasiler BTG Pactual, són algunes de les mesures proposades. La PTP també considera fonamental que s'aprovi una llei de mobilitat per regular la responsabilitat de cada administració en el finançament del transport públic, sense dependre de la fragilitat dels pactes polítics.

La clau també rau en les polítiques d'estímul. "Cal una estratègia industrial per protegir les empreses del sector del transport públic; no pot ser que TMB estigui comprant autobusos xinesos i holandesos i que posi en perill la producció de la planta d'Alstom a Santa Perpètua de Mogoda o de les empreses de fabricació de carrosseries d'autobusos a Arbúcies", assenyaia Ricard Riol, president de la PTP. Segons Riol, també cal un estímul de la demanda. "Hi ha tanta segmentació de títols que les usuàries no s'abonen al sistema de manera indefinida. Una solució interessant és que tinguin un títol de tarifa plana i no hagin de pagar cada cop que validen. Així, amb un títol de postpaga-

Les mobilitzacions han estat fonamentals perquè l'ATM convoqui una taula social per gestionar el conflicte

ment, es fidelitzaria la demanda i les usuàries ho amortitzarien", afegeix el president de la PTP. En aquesta línia, l'ATM va presentar la T-Mobilitat, una targeta unificada i electrònica vàlida per tota la xarxa de transports a Catalunya, com una solució al conflicte. Stop Pujades, però, va valorar que era una proposta secundària que no resolvia la demanda d'un transport públic assequible.

Les mobilitzacions de Stop Pujades han estat fonamentals perquè l'ATM convoqui una taula social per gestionar el conflicte del transport i també han forçat les administracions catalanes a incrementar les aportacions al consorci de mobilitat fins al 2017. La plataforma també està preparant una moció per presentar al Parlament de Catalunya. Tot i així, consideren que, fins que no es faci efectiva la retirada de la pujada dels preus de 2014, la mobilització no es pot aturar. Per això, plantegen un pas més per mantenir viva la protesta i convoquen una manifestació el dissabte 15 de març, que probablement serà una gran demostració al carrer de la força d'aquest moviment popular. ◀

Mobilitzacions populars pel transport públic a Colòmbia

Ciutadanes de Bogotà i Cali lluiten per corregir les deficiències del servei.

Una de les accions de bloqueig del 'Transmilenio' a Bogotà / GUSTAVO LAVERDE

Oriol Matadepera
@OriolMatadepera

Les mobilitzacions pel preu i la qualitat del transport públic travessen fronteres. La darrera setmana, a Bogotà (Colòmbia), un grup de ciutadanes va bloquejar diferents punts del transport col·lectiu, *Transmilenio*, per denunciar les deficiències del servei, acció que es va saldar amb cinc persones ferides i vuit detingudes.

Les manifestacions de Cali compten amb la participació de les treballadores de les empreses de busos

L'inici de les protestes contra aquest transport gestionat per empreses privades data de l'any 2008, vuit anys després que s'inaugurés el servei a la capital colombiana. El preu elevat del viatge i el monopoli d'algunes vies respecte als busos tradicionals van ser

motiu de boicots per part de les usuàries, que s'han anat repetint el 2010, el 2012 i aquests dies de març, fruit de les apujades constants del bitllet i la manca de solucions respecte a les deficiències del servei. Les protestes de 2012 van ser durament reprimides per milers de policies: 60 persones detingudes, deu ferides i cinc estacions de transport des-trossades. En aquell moment, la policia va difondre cartells amb les cares de 90 persones titllant-les de "vándales" i va oferir recompenses a qui proporcionés informació relacionada amb els fets.

A les protestes actuals, s'hi han afegit les mobilitzacions de Cali al voltant del *MIO*, transport públic de busos articulats i carril reservat similar a *Transmilenio*. Hora Cero és el nom del moviment d'usuàries que exigeix solucions davant la manca de busos, les llargues esperes o l'amuntegament als vehicles. Les manifestacions també compten amb la presència de les treballadores de les empreses de busos que operen a la capital del departament de Valle de Cauca, que s'han vist desplaçades i senten amenaçada la seva continuïtat pel monopoli del *MIO* a la ciutat. ◀

massiva contra l'encariment del transport públic i el primer desafiament al franquisme.

Davant la pujada de vint cèntims del preu del bitllet de tramvia i el greuge comparatiu de preu amb Madrid, des de l'1 de març de 1951, les barcelonines van mantenir un boicot general al tramvia, aleshores principal mitjà de transport públic. Només van agafar el tramvia un 2,3% de les usuàries habituals. Després de dues setmanes de repartiment de propaganda política i revolta silenciosa, el 12 de març va esclatar una vaga general a la capital catalana. Les manifestants van fer piquets durant el matí i es van manifestar baixant per la Via Lai-

etana fins a la plaça Sant Jaume. La Guàrdia Civil va intervenir i va causar algunes morts i ferides.

La vaga es va mantenir durant tres dies. Finalment, el règim va obligar a dimitir el governador civil de Catalunya, Eduardo Baeza, i l'alcalde de Barcelona, Josep Maria Albert. La pujada de preus va ser anul·lada.

El 1957, es va produir la segona vaga de tramvies a causa d'un altre augment desorbitat dels preus. Aquesta vegada, però, la resposta repressiva del règim va ser més contundent i les tarifes no es van rebaixar.

ESTIRANT DEL FIL

GADA DIMEGRES, EL BARRI DE LA MARINA CONTINUA RECLAMANT UN TRANSPORT PÚBLIC DIGNE A L'AJUNTAMENT I TMB

Quan el metro no arriba al teu barri

Manel Ros

@manelrosalvador

La rebel·lió contra l'apujada dels preus del transport va començar tot just a principis d'any. Però el veïnat de La Marina, un barri del districte de Sants-Montjuïc de Barcelona, ja fa molt de temps que no només exigeix que no s'apugui el preu del transport, sinó que hi hagi un transport digne que el porti al seu barri -és l'únic barri de Barcelona sense metro. De fet, les concentracions del barri de La Marina han estat de les més importants de tots els barris i ciutats que, cada dimecres, es manifesten contra el preu del transport públic. Van començar sent menys de 100 persones, però, avui dia, les concentracions ja n'apleguen gairebé un miler.

El cert és que el veïnat de La Marina, organitzat a l'Assemblea La Marina-Zona Franca, té raons més que suficients per queixar-se. La línia 10 del metro de Barcelona, que en un primer moment havia de passar pel barri, va quedar totalment aturada amb l'entrada de Xavier Trias a l'Ajuntament. A més, TMB i l'Ajuntament de Barcelona han retallat les línies de busos.

LA LÍNIA 10

La línia 10 del metro -el nom de la línia 9 quan havia de passar pel barri de La Marina- de moment està aturada. L'argument de l'Ajuntament és que no hi ha diners per tirar-la endavant. Tot i això, el veïnat no s'explica que sí que hi hagi diners pel tram de línia que va des de la parada de Collblanc (a l'Hospitalet) fins a l'aeroport del Prat, un recorregut que, de fet, ja es pot fer de moltes altres maneres: amb el bus 46, el tren o, fins i tot, l'aerobús.

Tal com explica Esther Pérez, veïna i membre de l'Assemblea de La Marina-Zona Franca, l'Ajuntament els ha donat la raó: "Diuen que el tram és prioritari pel gran volum de turisme i negoci que té Barcelona", és a dir, en altres paraules, "ho fan perquè volen una Barcelona encarada als turistes i als homes de negoci, no al ciutadà". A més, hi ha el tros de la Zona Universitària, "que és un tram pensat per la part alta de la ciutat que no estava pressupostat".

La despesa (reconeguda per l'Ajuntament de Barcelona) del tram de Collblanc -on s'afegeix el tram de Zona Universitària- és de 350 milions d'euros. El veïnat denuncia que la situació encara és

més estranya perquè, de fet, el metro sí que passarà pel barri, però no hi haurà cap estació per poder-hi pujar. El veïnat creu que és perquè els vagons del metro hauran d'anar a les cotxeres de TMB de la Zona Franca pel manteniment i les reparacions i, per tant, consideren que les obres s'han de fer igualment. De fet, ja hi ha diverses parts del tram fetes i les vies i les catenàries estan posades. A més, les veïnes afegeixen que les estacions també

"Diuen que el tram de l'aeroport és prioritari pel gran volum de turisme i negoci que té Barcelona"

estan fetes i s'estan pagant indemnitzacions a les constructores del tram per la seva explotació. "S'excusen amb l'argument que els contractes estaven fets pel tripartit, però no diuen que qui ha aturat les obres ha estat CiU", explica Esther.

"Acabar el tram de Collblanc a l'aeroport costa 350 milions d'euros i el nostre 280". És per això que les veïnes no entenen que es digui que no hi ha diners i es prioritzi "un tram que costa 70 milions d'euros més". Per a Esther, "és una decisió política".

El veïnat afirma que l'únic que queda per fer del tram són els diferents accessos i que el preu total seria de tretze milions d'euros. "Vam fer càlculs i vam veure que acabar els accessos que passen per sota de casa costaria tretze milions d'euros anuals", diu Esther. Molt poc, consideren, si es té en compte el que s'ha gastat en tota la línia 9, que va ser pressupostada en 3.000 milions d'euros i, actualment, ja arriba gairebé als 17.000 milions, segons denuncia la CUP-AE.

Les veïnes es pregunten com és possible que l'Ajuntament s'hagi gastat vuit milions d'euros per arreglar el passeig de Gràcia o nou milions dels voltants de la Sagrada Família, però afirmi que no hi ha diners pel metro de La Marina-Zona Franca.

CADA COP MENYS BUSOS

Sense metro, l'únic transport públic que hi ha al barri són quatre línies d'autobús i el bus del barri. Però l'Ajuntament fins i tot els ha retallat això. Arran de la segona fase de la Xarxa Ortogonal d'Autobusos, les veïnes es veuen obligades a fer transbord per anar allà on abans s'arribava amb un sol autobús. A més, TMB i l'Ajuntament han reduït els cotxes de diverses línies, concretament dos a la línia 9 (molt utilitzada pel veïnat del barri perquè porta fins a la plaça Catalu-

nya), un a la 109 i un a la 37. Tot això va fer que l'interval de pas augmentés fins als vint minuts.

Semblava que les darreres manifestacions havien fet rectificar l'Ajuntament, que va assegurar que milloraria la freqüència de pas de diverses línies, però Esther es queixa: "Ens ho van dir just abans del Congrés Mundial de Mòbils perquè aturèssim les protestes, però, ara, sembla que s'han oblidat de nosaltres".

Tot i que els intervals han millorat una mica ("a vegades són dotze minuts", diu Esther), no s'ha acomplert l'interval de pas promès, de cinc minuts. Esther també denuncia que els van dir que la línia 9 no modificaria el seu recorregut, "però ara diuen que sí" i, a més, perjudicarà les veïnes perquè "fa més volta i, per tant, el recorregut és més llarg".

Per altra banda, una altra de les preocupacions del veïnat és que es pugui arribar a suprimir la línia 37, que és la que arriba al CAP de Manso i a l'Hospital Clínic. S'ha de tenir en compte que, a partir de les vuit del vespre, no hi ha cap mena de servei d'urgències al barri.

Per tot això, la reivindicació principal de l'Assemblea de La Marina-Zona Franca és poder fer un consell de barri amb el tema monogràfic del transport "per poder debatre la qüestió i informar el veïnat".

Manifestació per reclamar un transport digne pel barri de La Marina el 26 de febrer d'enguany / YVONNE HERRERO

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

Mango construeix un macrocomplex al Vallès mentre la polèmica sobre les víctimes de l'esfondrament de Bangla Desh continua

8-9

Durant l'any 2013, a Catalunya, es va denunciar un cas d'homofòbia, lesbofòbia o transfòbia cada dia

URBANISME // UN DELS PUNTS DE TROBADA DEL JOVENT DEL BARRI PASSARIA A SER UN APARCAMENT PRIVAT SI PROSPERA EL PROJECTE DE L'AJUNTAMENT I L'EMPRESA MERCADONA

El veïnat d'Horta s'organitza per defensar la plaça Botticelli

Anna San Clemente

@AnnSancl

No arriba a la bellesa del quadre "El naixement de Venus", però, tot i així, la plaça Botticelli, que rep el nom d'un dels màxims exponents artístics del Renaixement, té un encant propi i destacat. L'activitat i el color de la plaça fan una aportació essencial a l'entorn del barri i configuren un punt de trobada pel jovent d'Horta. Avui, aquest petit indret té els dies comptats.

Iniciació a l'escalada, murals de *graffiters*, activitats de cau, partides de petanca i picnics són algunes de les opcions que ofereix. Tot de manera gratuïta i oberta. A més, l'espai és objecte d'un projecte voluntari impulsat pel Casal Queixal d'en Xòves i l'Espai Isard-Flor de Neu per rehabilitar-lo. Busquen potenciar l'activitat juvenil del barri i que es pugui escalar de manera segura al rocódrom que hi ha instal·lat. El jovent treballa en aquesta tasca des de 2008 i, de moment, han aconseguit informació sobre com fer-se amb el material adient i que una part del projecte sigui subvencionada, ja que han presentat el projecte al districte.

ELS INTERESSOS DE MERCADONA

Però tota aquesta activitat està amenaçada, ja que es preveu que, ben aviat, la plaça Botticelli, situada a l'extrem nord del nou parc de les Rieres d'Horta, esdevingui un aparcament privat de dues plantes i amb 124 places. L'empresa de supermercats Mercadona es farà càrrec de la construcció, tal com mostra l'expedient de Direcció de Patrimoni de l'Ajuntament de Barcelona.

Totant a la plaça, el Consorci de l'Habitatge de Barcelona ha construït una promoció de 160 habitatges: Can Cortada. A un preu de 6,8 milions d'euros, la marca Mercadona va adquirir sis locals dels baixos d'aquest complex per

ubicar-hi un nou supermercat i una concessió per edificar el pàrquing. Caldrà fer obres de reforma a l'interior dels baixos per convertir l'espai en un únic establiment i aquestes despeses seran cobertes pel Patronat Municipal d'Habitatge del mateix ajuntament.

El planejament del projecte està redactat des del 21 de juny de 2013 i, a principis d'octubre del mateix any, es va atorgar el dret d'aprofitament de l'espai durant, com a mínim, els propers 50 anys a la companyia comercial, sempre amb l'obligació de respectar els acords pactats. Però no va ser fins un mes més tard que la notícia es va fer pública a la web del Patronat. L'acord entre l'Ajuntament i Mercadona es va signar sense informar el veïnat hortenc, que, quan va conèixer la notícia a principis d'any, va decidir organitzar-s'hi en contra.

PROTESTES VEÏNALS

Així doncs, el 12 de febrer, amb la presentació pública del manifest que va fer el veïnat al ple del Consell Ciutadà d'Horta-Guinardó, va néixer la plataforma Salvem Botticelli.

L'acord entre l'Ajuntament de Barcelona i l'empresa Mercadona es va signar sense informar les entitats del barri d'Horta

La plataforma, que es va dirigir directament a la regidora del districte, Francisca Vila (CiU), va formular les següents peticions: "Que se suspengui el procés, que es vetlli pels interessos de la ciutadania i no d'un operador comercial i que Vila doni explicacions públiques de les seves intencions, ja que no es recullen al programa electoral". També van voler posar èmfasi en la "manca de transpa-

rència i la incapacitat per dialogar" del govern del districte, que, segons diuen, afavoreix interessos "que no són els de la ciutadania". La regidora Vila va apuntar que "cedir un espai públic del barri perquè Mercadona faci un pàrquing no és fer-lo desaparèixer, sinó transformar-lo".

La plataforma va seguir la mateixa dinàmica durant l'audiència pública del dia 3 de març. Entre xiulets i comentaris de queixa, la regidora va assegurar que la decisió, "tal com ho veu el govern, precisament respon a l'interès general", mentre apel·lava al fet que "l'ampliació de places d'aparcament a Horta aportarà un gran benefici a la zona".

Les residents i les entitats d'Horta que s'han unit per difondre el conflicte sostenen que l'espai caurà en mans d'interessos especulatiu i relacionen aquest fet amb l'intent de privatitzar el Centre Cívic Matas i Ramis que va tenir lloc a Horta fa

Una desena de col·lectius del districte ja han signat el manifest Salvem Botticelli

uns mesos. Afirmen que el projecte perjudica tant les usuàries de l'espai públic com els comerços de barri i que no està justificat "perquè ja hi ha un supermercat en funcionament a tan sols 300 metres".

Salvem Botticelli és un projecte obert a la participació ciutadana. Una desena de col·lectius del districte ja han signat el manifest i diverses associacions barcelonines hi donen suport. Una de les problemàtiques més greus amb què es troben és el fet de no saber quin dia començaran les obres, que podrien ser imminents. Oriol Valls, un dels joves que participa del Consell de Joventut d'Horta-Guinardó, afirma que "toca passar a l'acció i estendre la informació del problema". "Cal que sumem forces per recuperar un espai que ens pertoca, que ens volen expropiar de manera il·legítima i que és ple d'activitats cíviques i lúdiques", declara. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

ECONOMIA // L'EMPRESA D'ISAK ANDIC CONSTRUEIX UN MACROCOMPLEX AL VALLÈS MENTRE LA POLÈMICA SOBRE EL MILER DE MORTS DEL RANA PLAZA CONTINUA

De Lliçà d'Amunt a Bangla Desh: els negocis de Mango

Joan Mas Autonell

@La_Directa

La gran onada de la multinacional Mango va arribar a Lliçà d'Amunt, el Vallès Oriental, el mes de febrer de 2011. La firma tèxtil que va fundar i que encara lidera Isak Andic -segons la revista *Forbes*, la persona més rica de Catalunya- va començar les obres d'un enorme complex logístic i comercial que acollirà la nau de distribució més gran de l'Estat espanyol. L'empresa barcelonina tenia posada la mirada a la població vallesana des de 1999, quan va adquirir les extensions de terreny de la finca de Can Montcau. El projecte de construcció de Mango va aixecar polseguera entre el veïnat de la localitat arran del xoc ambiental i de l'empremta al paisatge que provocaria. Tot i això, la iniciativa ha avançat fins a l'actualitat sense massa entrebancs.

Fa pràcticament tres anys que Mango va començar la construcció del macrocom-

plex a Lliçà d'Amunt. Amb la previsió d'ocupar 580.000 metres quadrats, les instal·lacions de l'empresa tindran aproximadament les mateixes dimensions que el centre urbà de Lliçà, un poble d'una mica més de 14.000 habitants on gairebé la meitat de la població viu dispersa en un trencaclosques d'urbanitzacions apartades del nucli.

Mango encarrega la majoria de la producció, a països com el Marroc, l'Índia, el Pakistan, la Xina o Bangla Desh

Mango, que fa anys que treu bons rendiments econòmics d'un ambiciós procés d'expansió i comercialització internacional, farà una inversió que ronda els 360 milions d'euros per l'obra d'unes edificacions que es convertiran en el seu principal centre estratègic de distribu-

ció de mercaderies. L'empresa calcula acabar de construir la nau central cap a l'any 2028. No obstant això, més enllà de les oficines, els magatzems i les nombroses botigues de la marca presents arreu del territori català, l'activitat productiva de Mango no es concentra al Vallès ni a Catalunya.

LES CONDICIONS DE PRODUCCIÓ

La xarxa internacional Campaña Roba Neta (CCL en les seves sigles en anglès), que integra prop de 300 associacions d'àmbit mundial entre sindicats, ONG i organitzacions de persones consumidores que lluiten per a la millora dels drets i les condicions laborals de les persones empleades als sectors de la indústria tèxtil i de manufactura de material esportiu, assegura que Mango encarrega la producció de les seves peces de roba, principalment, a països empobrits com el Marroc, l'Índia, Indonèsia, el Pakistan, Turquia, el Vietnam, la Xina o Bangla Desh. No és casual que l'ampli ventall d'indrets

Isak Andic, fundador de la multinacional Mango

on l'empresa catalana ubica la seva producció siguin estats que, en major o menor mesura, comparteixen aspectes en comú: són règims polítics opacs -en molts casos, el poder polític és altament corrupte, amb poques credencials democràtiques i, generalment, controlat per elits minoritàries-; les condicions de vida i laborals de les classes populars tendeixen a ser d'explotació i precariatat; no hi ha legislacions laborals que vetllin realment pels seus drets, i la pobresa forma part de la realitat quotidiana de gran part de la seva ciutadania.

En aquest context, el perfil dels països depauperats és molt atractiu per establir-hi les empreses transnacionals occidentals, ja que ofereix costos de producció i de mà d'obra molt barats. Dins el sector de la indústria tèxtil, moltes multinacionals representatives del que s'ha anomenat moda *low cost* fan encàrrecs per a la confecció de les seves peces de roba a tallers tèxtils ubicats a estats de zones empobrides.

La polèmica sobre aquesta situació es va fer palesa el 24 d'abril de 2013 a l'Àsia meridional. La capital de Bangla Desh, Dhaka, va ser testimoni d'un accident que va causar la catàstrofe humana més greu de la història de la indústria tèxtil

El centre estratègic de distribució de mercaderies de Mango ocuparà 580.000 metres quadrats

arran de l'enfonsament d'un edifici de set plantes que acollia les factories on treballaven prop de 4.600 persones. L'esfondrament de l'immoble -conegut com Rana Plaza- va provocar la mort de 1.138 treballadores esclafades sota les runes. Entre les supervivents, més d'un miler i mig van resultar ferides i moltes van patir mutilacions.

La notícia del desastre va posar en entredit les condicions de treball deplorables que imposa el règim laboral de Bangla Desh, on l'Estat té un control reduït de l'economia. Segons van constatar alguns mitjans de comunicació que van informar sobre la devastació que van informar sobre la devastació a peu de terreny, moltes de les persones empleades a l'edifici ensorrat treballaven en entorns insalubres, eren explotades a través d'horaris de catorze hores diàries, rebien pressions constants i, fins i tot, eren maltractades perquè enllestissin les comandes de roba que tenien al seu càrrec al més aviat possible. Bangla Desh era un esquer molt llaminer per a les transnacionals occidentals, ja que -fins fa poc- tenia un salari mínim que rondava els 29 euros mensuals. La legislació laboral del país també restringeix el dret a sindicat-se i a la negociació col·lectiva.

EXPLOTACIÓ I MORT

La situació de les empleades i el destí final que va tenir l'edifici de Dhaka no és pas un cas aïllat en el panorama del sector tèxtil de Bangla Desh, on el 90% de les persones ocupades són dones -moltes d'elles, migrants provinents de zones rurals. Les instal·lacions construïdes i mantingudes en un estat precari han convertit les feines de la indústria tèxtil en una ocupació d'alt risc. Al llarg dels últims anys, un cúmul d'incendis a diferents fàbriques ha causat més de 700 morts. A la majoria de tragèdies, hi havia transnacionals occidentals relacionades amb la fàbrica accidentada. L'ensorrament de l'abril de 2013 no va ser una excepció. Diverses tèxtils que subcontractaven els tallers de l'edifici ensorrat com a proveïdors en van sortir esquitxades.

“Lamentablement, no hi ha una jurisdicció internacional que obligui les empreses a indemnitzar les víctimes”

El cas de la presència de Mango a l'Estat asiàtic ha generat polèmica des de la tragèdia del Rana Plaza. Entre els cadàvers i les runes de l'edifici, s'hi van trobar etiquetes de la companyia. L'empresa catalana, però, va prendre distància pel que fa a la seva hipotètica relació amb les fàbriques tèxtils del lloc on hi havia hagut l'accident, amb l'argument que encara no hi havia establert cap relació com-

cial; tot just havia acordat una remesa de peces de roba que no s'havien començat a produir i encara no havia fet inspeccions a la indústria per valorar si reunia les condicions adients.

DEFUGIR RESPONSABILITATS

Prop de 30 companyies occidentals encarregaven la confecció de la seva roba als tallers de costura de l'edifici ensorrat el 24 d'abril de 2013. La majoria d'empreses, entre les quals hi ha marques com Benetton o Children's Place, s'han desentès de la seva responsabilitat i no han aportat res al fons de compensació econòmica que van reunir quatre de les multinacionals implicades en la tragèdia (Corte Inglés, Primark, Loblaw i Bon Marché) aquest darrer desembre per indemnitzar les víctimes de l'accident.

En un principi, Mango tampoc no es va adherir a la iniciativa per la compensació a les damnificades, ja que continuava defensant que no tenia cap vincle establert amb les factories desaparegudes. Tot i això, el punt de vista de l'empresa es contraposava al testimoni d'algunes persones supervivents empleades a un taller del cinquè pis de l'edifici. Segons les declaracions que van fer a diferents mitjans de comunicació, abans de l'esfon-

drament de l'immoble, les treballadores ja s'estaven encarregant d'una comanda de peces de roba que Mango necessitava amb urgència.

EL 'GEST SOLIDARI' DE MANGO

A finals de febrer, Mango ha canviat de posició i ha decidit participar en el fons d'indemnitzacions, juntament amb Inditex, El Corte Inglés, Loblaw i la danesa Mascot. Tot i això, la transnacional catalana nega cap vincle amb

Les multinacionals han pactat fer donacions voluntàries amb la condició que no se les acusi judicialment

les fàbriques del Rana Plaza. La postura que ha argumentat una font de l'empresa a *The New York Times* és que la seva contribució al fons és un gest de solidaritat humanitària que no s'ha de considerar com una compensació. Aquest setmanari va contactar amb Mango per preguntar sobre la seva presumpta relació amb l'edifici ensorrat, però no n'ha rebut cap resposta.

Una trentena d'empreses occidentals encarregaven la confecció de la seva roba als tallers de costura de l'edifici de Bangla Desh ensorrat el 24 d'abril de 2013

Les multinacionals que, fins ara, han decidit contribuir al fons han pactat fer donacions voluntàries amb la condició que no se les acusi judicialment de l'accident. Cadascuna de les empreses decidirà si fa pública o no la quantitat de l'aportació. “La por de les empreses és que se les vinculi amb la responsabilitat legal. Lamentablement, no hi ha una jurisdicció internacional que les obligui a indemnitzar les víctimes. El fons de compensació ens ha semblat la via més eficaç per aconseguir una retribució justa i ràpida. Ara, falta que hi hagi prou diners perquè es pugui procedir als pagaments com més aviat millor”, assegura Eva Kreisler, coordinadora de la Campanya Roba Neta (CCL) a l'Estat espanyol, que ha seguit de prop les negociacions per recompensar les víctimes del Rana Plaza.

L'anunci de la contribució d'aquestes empreses ha coincidit amb el llançament de la campanya Pagueu ja!, promociionada per organitzacions internacionals, sindicats de Bangla Desh i CCL amb l'objectiu de pressionar totes les marques que produeixen a l'edifici perquè contribueixin econòmicament al fons de compensació, que ha d'arribar als 40 milions de dòlars per cobrir totes les persones afectades. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

DRETS SOCIALS // LES AGRESSIONS HOMÒFOBES, LESBÒFOBES I TRÀNSFOBES CREIXEN UN 2% RESPECTE A L'ANY 2012

Un cas d'homofòbia al dia a Catalunya el 2013

Bertran Cazorla

@bcrl

Exhibir una bandera de l'arc de Sant Martí per celebrar el dia de l'alliberament LGTB el 28 de juny sembla una reivindicació que no hauria de plantejar problemes a Barcelona, una ciutat que, en els discursos turístics promocionals de les campanyes estivals, es vanta de ser la capital gai de la Mediterrània. Però no sempre ho és. L'any passat, es van produir nou casos de rebuig veïnal davant la intenció de penjar la bandera de l'arc de Sant Martí al balcó. Hi va haver tres casos a Ciutat Vella, dos al Poble Sec, tres a altres barris i un a l'Hospitalet.

Set gais i dues lesbianes van denunciar aquests fets a l'Observatori contra l'Homofòbia que impulsa el Front d'Alliberament Gai de Catalunya. Aquest és un dels molts exemples de la pervivència, malgrat els avenços legals i l'acceptació de la realitat LGTB a la societat catalana, de conductes homòfobes, lesbòfobes o trànsfobes, que sovint es produeixen de manera soterrada. Les reflecteix la memòria anual d'aquest Observatori, que es presentarà el 12 de març i al qual ha tingut accés la **DIRECTA**. En la seva dissetena edició, la memòria recull més casos que mai: 384. És a dir, a Catalunya, cada dia, es produeixen una mitjana d'1,05 casos d'agressions, vexacions, discriminacions o altres conductes homòfobes, lesbò-

Les agressions al carrer baixen, però continuen sent les més freqüents, amb 158 casos

fobes o trànsfobes. Suposa un increment del 2% respecte al 2012. La creixuda és atribuïble a l'augment d'aquest tipus de discriminacions a l'àmbit dels serveis i l'administració pública i a Internet: en aquests espais, els casos han augmentat, mentre que les agressions al carrer han disminuït.

És el tercer any que la memòria - que enguany compta amb el suport del Departament de Psicologia Social de la UAB - recull una mitjana de més d'un cas al dia. La de 2011-2012 va recollir 376 denúncies; la de 2010-2011, 367, i la de 2009-2010, 351. La xifra de casos

denunciats a l'Observatori ha anat creixent any rere any. Així, el 2003-2004, se'n van denunciar 246 casos, 138 menys que enguany. És difícil, però, saber fins a quin punt l'augment de la sensibilització i la disposició a denunciar contribueix a aquest increment de casos, perquè el de l'Observatori és un dels escassos recomptes de denúncies per homofòbia, lesbòfobia i trànsfobia que es fan. El seguiment estadístic d'aquesta xacra a Catalunya és "una autèntica penúria", va lamentar, fa una setmana davant el Parlament, el fiscal de delictes d'odi de Barcelona, Miguel Àngel Aguilar, que va aprofitar la seva compareixença en el marc de la tramitació de la llei contra l'homofòbia per reclamar una agència catalana contra la discriminació.

ELS RECOMPTES D'AGRESSIONS

De fet, quan Miguel Àngel Aguilar va estrenar el seu càrrec com a primer fiscal de delictes d'odi de l'Estat, el 2009, podia saber "quants furtus es produïen al congrés de telefonia mòbil" però no quantes agressions homòfobes o racistes hi havia a Catalunya, va lamentar Aguilar. Ell va canviar això i, ara, els Mossos sí que recompten aquestes agressions, però les seves xifres no coincideixen amb les de l'Observatori perquè només monitoritzen els casos denunciats i susceptibles de ser sancionats. Passa el mateix amb la fiscalia antiodi, que, a la seva memòria de 2012, va recomptar 34 casos d'homofò-

bia judicialitzats a Catalunya. En tot cas, es tracta de la punta d'un iceberg: el consell estatal per a la igualtat de tracte i no discriminació va calcular, al seu informe de 2012, que el nombre de casos de discriminació no denunciats voltava el 93%.

DISCRIMINACIÓ ARREU

La memòria de l'Observatori també recull casos penals que ara no són perseguibles. Els llocs públics continuen sent l'àmbit on es produeixen més casos, 158, tot i que les amenaces i les discriminacions al carrer disminueixen. Augmenten, en canvi, en l'àmbit de l'administració,

Port Aventura no explica si ha adoptat mesures per un espectacle que ridiculitza els gais, segons l'Observatori

on l'Observatori va tenir coneixement de 94 casos el 2013, i a la xarxa, on en va recollir 36 més. L'àmbit laboral ocupa el tercer lloc del rànquing amb 66 casos, una xifra que es manté estable. L'Observatori, a més, registra vint casos de discriminacions en l'habitatge i deu altres casos de discriminacions diverses.

Un exemple recurrent de les agressions als llocs públics són les que es produeixen a les àrees de *cruising*, és a dir, d'intercanvis sexuals espontanis i

L'Observatori contra l'Homofòbia presentarà la seva memòria anual el 12 de març / ROBERT BONET

anònims, relata la memòria. "És el lloc més vulnerable", explica el president de l'Observatori, Eugeni Rodríguez, que relata que l'Observatori ha mantingut contactes amb el regidor del districte de Sants-Montjuïc i amb alcaldes del Garraf i del Maresme per garantir la seguretat en aquestes àrees. Un altre cas que relata la memòria és el de tres brasileres transsexuals que, la primavera passada, es van adreçar a l'Observatori per denunciar que patien vexacions mentre oferien els seus serveis sexuals a l'entorn del Camp Nou. Segons les treballadores, la Guàrdia Urbana, en lloc de protegir-les, les increpava. Rodríguez recorda que l'ordenança de civisme ha precaritzat la situació d'aquestes persones.

Però l'homofòbia, la transfòbia i la lesbòfobia també es donen en àmbits més familiars com, per exemple, a Port Aventura. L'espectacle "Bang Bang Fort West" que es pot veure en aquest parc d'atraccions, va denunciar una dona a l'Observatori, denigra l'homosexualitat a través d'un personatge gai que és ridiculitzat. Consultades per la **DIRECTA**, fonts del parc no han detallat si han emprès alguna mesura després de rebre la queixa. ◀

+info

L'Observatori contra l'Homofòbia anima les persones que hagin estat víctimes o testimonis d'un cas d'homofòbia, lesbòfobia i transfòbia a denunciar-lo al 93 217 26 69, al correu info@observatoricontralhomofobia.org o a l'adreça <http://ves.cat/jnXE>

Zurich Seguros, als tribunals per un acomiadament presumptament homòfob

El 20 de març, Alfons Toledano es trobarà cara a cara davant la justícia amb una de les principals asseguradores que operen als Països Catalans: Zurich. Aquest extreballador ha portat la companyia davant la justícia, amb el suport de CCOO i del FAGC, perquè considera que el seu acomiadament, la primavera passada, va ser un cas d'homofòbia i, per tant, en reclama la nul·litat. Com molts altres col·legues, Toledano va acudir a un sopar d'empresa amb la

seva parella el novembre de 2012. La parella era un home. Des de llavors, va denunciar Toledano, la seva cap el va començar a deixar de banda. L'empresa no va posar en marxa cap protocol abans que l'exempleat denunciés el cas i, encara ara, nega qualsevol motivació homòfoba. Zurich va extingir el seu contracte d'obra i servei quan Toledano va agafar la baixa per l'assetjament que patia. Altres companys del seu departament van continuar a la companyia.

Alfons Toledano va recollir més de 26.000 signatures que demanaven la seva readmissió a la plataforma Change / MIREIA SALGADO

Projecte Pilla-Pilla: caces d'homosexuals al Vallès

La pederàstia no només serveix com a pretext per amagar l'homofòbia als grups ultrades de Rússia. Al Vallès Oriental, set joves de les Franqueses van replicar les caceres d'homosexuals de l'Occupy Pedofilyaj russa sota el nom Projecte Pilla-Pilla: a través d'Internet, quedaven amb homes de mitjana edat fent-se passar per joves de setze anys i, quan els trobaven, els vexaven i insultaven mentre els gravaven. El grup difonia els vídeos a les xarxes socials com Twitter o Facebook, on desenes de milers d'usuàries van clicar *màgrada* a una pàgina que mantenien oberta almenys des del novembre. Els Mossos, però, no van reaccionar fins al desembre, després d'una reunió amb el FAGC, que els va reclamar contundència. La policia va donar per desarticulat el grup després de la detenció de cinc joves d'entre 19 i 24 anys i la imputació d'un altre, menor. Els acusen d'incitar a l'odi homòfob i de coaccionar i vulnerar la integritat moral de les víctimes. Aquestes declararan el proper 16 d'abril davant el jutjat número 4 de Granollers.

"Prevenir" l'homosexualitat a El Corte Inglés, la Casa del Libro i Amazon

Si uns pares pretenen "prevenir" (sic) l'homosexualitat dels seus fills, al catàleg web d'El Corte Inglés, de la Casa del Libro i d'Amazon, poden trobar el llibre *Com prevenir l'homosexualitat. Els fills i la confusió de gènere*, confeccionat per Joseph Nicolosi, un dels màxims exponents dels moviments que, als EUA, encara ara defensen que l'orientació sexual cap a persones d'un mateix gènere és un desordre que es pot tractar, argument que contravé els criteris de l'OMS. El febrer d'enguany, una campanya impulsada a través d'Internet va recollir 6.200 signatures per reclamar la retirada d'aquest volum dels catàlegs, però només ho va fer la FNAC. El FAGC va reclamar a la fiscalia que investigués el cas i el Brot Bord va organitzar una petonada reivindicativa a les portes d'El Corte Inglés del Portal de l'Àngel de Barcelona. Però el llibre de Nicolosi continua disponible.

Desenes d'antidisturbis van irrompre a bars d'ambient del Raval la nit del 28 al 29 de juny de 2013 / PERE ALBIAC

Un Stonewall barceloní

Cada 28 de juny, arreu del món, es commemora la resposta irada de la comunitat gai de la ciutat de Nova York davant l'assalt policial al bar d'ambient Stonewall Inn el 1969, esdeveniment que va galvanitzar el moviment LGTB contemporani. Enguany, la celebració d'aquest fet a Barcelona ha estat marcada per una escena similar: desenes d'antidisturbis van irrompre a bars d'ambient alternatiu del Raval la nit del 28 al 29 de juny amb el pretext d'un registre administratiu. Un home

va denunciar davant la justícia que havia patit maltractaments i el FAGC i el consell municipal LGTB de Barcelona van posar el crit al cel. El conseller d'Interior, però, va explicar que era un registre normal i que no pensava obrir cap investigació. Per altra banda, la Síndica de Greuges de Barcelona, ja ha rebut les respostes de les administracions i està ultimant un informe sobre els assalts policials.

Així mateix, segons ha pogut saber la DIRECTA, el jutjat d'Instrucció número 13 de Barcelona ha obert diligències per presumptes delictes de lesions, detenció il·legal i contra la integritat moral arran d'aquests fets.

A DEBAT

Guerra contra les dones pel control dels seus cossos

Georgina Monge

Militant de Justa revolta

@justa_revolta

Una vegada més, el cos de les dones esdevé objecte de conquesta. I una vegada més, els òrgans es converteixen en territori polític i de resistència. El PP ha aprovat, mitjançant el Consell de Ministres, una contrareforma de llei de l'avortament que és un atac directe al dret de les dones a decidir sobre les seves vides i que simbolitza una guerra pel control dels seus cossos i la seva reproducció.

Per què l'avortament és una qüestió d'Estat? Com diu Silvia Federici a *El Calibán y la bruja*, "en la societat capitalista, per a les dones, el cos és com la fàbrica per als treballadors assalariats homes: el principal terreny de la seva explotació i resistència, en la mateixa mesura que el cos femení ha estat apropiat per l'Estat i els homes, forçat a funcionar com un mitjà per la reproducció i l'acumulació del treball". És per això que, des del sorgiment del capitalisme, l'Estat ha imposat tot tipus de mètodes disciplinaris contra les dones per regular la procreació i minvar el seu control sobre la reproducció. I això és, precisament, el que pretén el PP amb aquesta llei.

La proposta de contrareforma de llei de Gallardón és un retorn empitjorat a la llei de 1985, que tipificava l'avortament com a delicte i només contemplava tres

supòsits sota els quals una dona podia avortar legalment: per risc físic o psicològic de la mare, per malformació del fetus o per violació. Aquesta llei va ser vigent fins al 2010, quan es va aprovar l'actual llei de salut sexual i reproductiva i d'interrupció voluntària de l'embaràs. És una llei de terminis que despenalitzava parcialment l'avortament i permet que les dones avortin lliurement a través de la xarxa de salut pública durant les catorze primeres setmanes de gestació i fins les 22 amb autorització mèdica (per risc de la vida o la salut de l'embarassada o per

L'Estat capitalista ha imposat tota mena de mètodes per minvar el control de la dona sobre la reproducció

anomalies o risc greu pel fetus). Davant d'això, la contrareforma de llei de l'avortament proposa tornar a una llei de supòsits com la de 1985, però limitant els supòsits permesos per avortar a dos. S'exclou el supòsit de malformació del fetus, es manté el de violació i es conserva el de "greu perill per a la vida o la salut física o psicològica de l'embarassada", però restringint-lo: el període de reflexió augmenta a set dies i caldrà que dues professionals mèdiques emetin un dictamen preceptiu que acrediti que l'embaràs posa la dona en greu perill. Tot plegat pot allargar tant

el procés que acabi resultant impossible poder avortar en el termini màxim de 22 setmanes que contempla la llei.

Què s'amaga darrere aquesta llei? Una primera intenció implícita és la d'infantilitzar legalment la dona. La llei es diu llei de protecció de la vida del concebut i de les dones embarassades. Amb l'ús del terme *protecció*, se situa la dona en una posició de víctima a la qual cal protegir (de les seves pròpies decisions!). Alhora, l'avortament deixa d'estar tipificat com a delicte per aquelles dones que el duguin a terme (de nou, perquè se les considera víctimes de les circumstàncies). Sí que es penalitza, però, el personal sanitari que el practiqui. I a més, en el supòsit de risc físic o psicològic per la dona, aquesta haurà de demanar permís mèdic o jurídic per dur-lo a terme.

La segona intenció de la llei és destruir les bones dones de les males dones. Això es fa palès a través del supòsit d'avortament per violació: si t'han violat, pots avortar; si has tingut "relacions sexuals de risc" (i per tant, no has estat una "bona dona"), no. Que es permeti avortar en cas de violació demostra, també, que les restriccions a l'avortament no tenen res a veure amb la protecció de la vida del fetus: el fetus és el mateix, tant si l'engendrament és fruit d'una violació com d'una relació sexual consentida. Les restriccions tenen relació amb el control de les dones.

I per últim, amb aquesta llei, el PP busca el retorn a uns rols tradicionals de gènere, que són molt útils pel capita-

lisme patriarcal. A través d'imposar la maternitat, es pretén que les dones tornin al lloc que els pertoca, que és la llar, i s'ocupin del que la seva essència, Déu i la naturalesa li procuren, que és la maternitat. I així, de pas, l'Estat s'estalvia els costos de reproducció social. Perquè, tal com diu Maria Jesús Izquierdo, no hi ha manera més barata d'externalitzar els costos de la reproducció social que fer que les dones ho facin a canvi de res, només per amor.

Tot això ens porta a pensar que la iniciativa del PP no és una llei contra l'avortament, sinó contra les dones. Com diu Beatriz Gimeno, si es volgués combatre l'avortament, s'establirien mecanismes de prevenció d'embarassos no desitjats. I comparteixo amb ella que l'esperit d'aquesta llei només s'orienta a "demostrar que el poder de l'Estat, el poder patriarcal, una concepció molt concreta de la sexualitat, dels rols sexuals i socials i de la família estan per sobre de la nostra autodeterminació com a dones".

Davant d'aquest atac frontal als drets de les dones, no ens quedarem parades. Les mobilitzacions per reclamar que l'avortament sigui reconegut com un acte mèdic dins la xarxa sanitària pública seguiran. Es continuarà demanant que es garanteixi un accés igualitari i que sigui lliure, fruit d'una decisió exclusiva de les dones. I, en qualsevol cas, passi el que passi, seguirem avortant, com hem fet les dones al llarg de la història sempre que ho hem necessitat. ◀

/ LOURDES LAO | ZULEMA GALEANO

L'opressió de les dones: una qüestió d'enfocament

María Jesús Izquierdo

Sociòloga

@La_Directa

Són dues, les qüestions que obren una posició dominant en les anàlisis sobre la situació social de les dones: situar l'origen del problema en la dependència històrica de les dones en relació als homes i insistir en el fet que les diferències anatòmiques entre tots dos sexes es troben a l'arrel de la desigualtat de les dones. Addicionalment, els diagnòstics posen l'accent en la discriminació a la qual ens trobem sotmeses i a la violència de gènere. Atès que l'enfocament que es fa dels problemes, així com la diagnosi, són fonamentals a l'hora d'emprendre accions, revisarem aquests *a priori* per suggerir una mirada diferent.

Respecte de la dependència històrica de les dones, que es tradueix en la tesi de l'home caçador, responsable del proveïment i la defensa de les dones i les criatures, comporta l'implícit que la nostra nutrició en els primers temps depenia de l'accés a les proteïnes d'origen animal i qui s'ocupava d'adquirir-les eren els homes. Aquestes pretensions formen part de la ideologia patriarcal, ja que, en els orígens, els humans érem recol·lectors i les proteïnes animals procedien de la carronya, els insectes, les larves o els petits rosegadors. Addicionalment i degut al fet que, durant milers d'anys, possible-

ment fins a l'arribada de la ramaderia, es desconeixia la participació dels homes en la procreació, les dones obtenien els aliments per a elles mateixes i les criatures, ja que els homes no sentien que les criatures tinguessin res a veure amb ells. D'alguna manera, podríem dir que les dones eren excedentàries en l'obtenció d'aliments, ja que també alimentaven les criatures, cosa que es traduïa en una disponibilitat de temps més gran que la dels homes per dedicar-se a activitats no destinades a la supervivència: organitzar-se, establir aliances, desenvolupament tècnic, exploració de nous territoris... Si

A l'arrel de la situació de les dones, hi trobem la transferència sistemàtica de riquesa als homes en forma de temps i serveis

l'excedent d'aliments que generaven les dones beneficiava els homes, hem de substituir la suposada relació de dependència per la d'explotació. A l'arrel de la situació social de les dones, hi trobem la transferència sistemàtica de riquesa als homes en forma de temps i serveis. El poder dels homes neix d'aquesta relació d'explotació. El que generalment es presenta com un problema de distribució de la riquesa, en realitat, és una qüestió que rau en la pròpia estructura de la societat. Respecte de l'atenció a les diferències

anatòmiques entre les dones i els homes, s'han formulat dues suposicions. Pretendre que les característiques físiques són enterament innates contravé un principi elemental de la biologia, que els organismes són el resultat de la seva relació amb el medi ambient. Si considerem que els humans habitem un medi que, en bona mesura, és producte de la nostra acció, caracteritzada per relacions d'explotació, les diferències anatòmiques són, en part, una corporització de les relacions socials, corporització de l'explotació i no pas independent d'aquesta. A més, defensar-se de la naturalització de la desigualtat argumentant que tenim capacitats iguals als homes conté l'acceptació implícita d'una justícia de tall liberal basada en els mèrits que el feminisme hauria de qüestionar per donar suport a una justícia basada en les necessitats.

Respecte del diagnòstic sobre la situació social de les dones en termes de discriminació, suposa l'implícit que els mals socials obeeixen a accions deliberades i conscients dels subjectes, fet que implica modificar la seva conducta mitjançant el control social en forma d'educació, repressió legal o intervenció psíquica, cosa que orienta la mirada cap als definits com a desviats per apartar-la de l'ordre social. Les evidències són aclaparadores: només una petita part de la desigualtat -a tall d'exemple, la salarial- té com a origen la discriminació i el gruix del problema rau en la segregació de les ocupacions per sexe, la primera de les quals és la

referida a l'externalització dels costos de cuidar la vida humana cap a les dones, que es tradueix -a escala social- en la devaluació d'aquest tipus de tasques en benefici de les relatives a la generació de riquesa. Hi ha un enorme biaix entre la inversió formativa i salarial, per citar un exemple, de la infermeria i la cirurgia (no es guanya menys per ser dona, sinó, sobretot, per ser infermera), que és justíficada arbitràriament perquè s'entén que la tasca d'un cirurgià té més repercussions sobre la vida que la d'una infermera i que és més complex l'exercici d'una professió que el de l'altra.

Respecte de la violència de gènere, les anàlisis dominants del que és un fenomen del tot reprovable segueixen el patró liberal al qual ens hem referit una mica més amunt: la presenten com l'acció deliberada dels homes orientada a conservar el poder sobre les dones i no tant com l'acció -que en escasses ocasions es tradueix en agressions a les dones- d'organitzar les relacions d'explotació entre els primers i les segones. No es para atenció al fet que la majoria d'homes es lliuren a la policia després d'assassinar la seva dona, se suïciden o ho intenten, anuncien les seves intencions a l'entorn... es fa difícil interpretar aquestes conductes com a actes de poder. En ignorar aquest fet, s'enfoca el problema en els que han perdut l'estatut de patriarques per apartar la mirada dels patriarques que exerceixen i de la forma principal de violència de gènere: l'explotació de les dones. ◀

IMPRESSIONS

PENSEM

Històries des de la rereguarda

Helena López Vallejo
@La_Directa

Si no hagués mort massa jove, aquell 8 de març de 1996 -el març de la primera victòria de l'Aznar, aquelles dates de la història col·lectiva que es fixen a la memòria en coincidir amb les de la microhistòria de cadascú-, aquest 2014 faria 40 anys de la seva arribada a Sant Celoni. Era el 1974 i tenia 47 anys i quatre fills, dels quals no volia, no podia, prescindir. Així doncs, quan el seu fill gran li va dir que deixava Lopera -el poblet de Jaén d'on pràcticament no havia sortit- per provar sort a Catalunya, ho va tenir clar. Ella -les decisions les prenía ella- va decidir que marxaven tots. Va agafar el seu home, la seva filla petita i la seva maleta plena de novel·les de la Corín Tellado -llibres que la seva germana conserva, al costat dels cassets de la Concha Piquer- i el va seguir. Els seus altres dos fills van viatjar uns mesos després. La meua àvia no volia

/ NURIA FRAGO

que deixessin l'institut a mitges. Tampoc no van venir sols. S'hi va sumar la seva cosina, amb qui la meua mare i la seva germana petita fins i tot van compartir llit

per torns durant els primers temps. Van trobar feina de seguida. Érem a mitjan anys 70 i la indústria, a Sant Celoni, era forta. La meua mare -de disset anys- i la

seua cosina -de vint- es van posar a treballar en una fàbrica tèxtil, on van passar els següents 30 anys, fins que la crisi del sector i els primers indicis del crack global les va fer ser, ara fa una dècada, pioneres involuntàries del que, amb els anys, acabaria sent una plaga: els ERO. Així, la meua mare es va trobar sense feina amb 47 anys -els mateixos que tenia la seva quan va aterrar a Catalunya- i amb l'única experiència laboral d'haver passat tres dècades fent fil de seda; un fil suau, de colors llampants, amb el qual la meua germana i jo havíem passat hores jugant. La meua mare no és cap heroïna, com tampoc ho va ser la meua àvia, però per força els pengem. Quasi tan rara com es deuria sentir la seva mare aterrant a Sant Celoni i segur que igual de valenta, es va plantar a Barcelona -que, pel fet de ser ciutat i, a més, inexplorada li resultava totalment estranya- i va començar de nou.

La meua àvia i la meua mare no ocuparan mai pàgines als llibres d'història de Catalunya per molt que els revisin un cop passat el procés. Però elles, els milers de dones com elles, són les que l'han escrit des de la rereguarda. ◀

COM S'HA FET

Aquesta setmana, volem fer diverses salutacions. Primer, volem donar molts ànims al Manel, el Quique, el Víctor, la Noa i també el Víctor. Totes cinc acaben de començar a fer tasques importants a la redacció de la DIRECTA i les volem animar perquè sabem la feina de la pressió que implica. No esteu soles. També volem donar ànims al Marc, que ha vingut a la redacció a fer

feina, com cada setmana, però aquesta vegada amb un lleig mal d'esquena. D'altra banda, aprofitem per saludar les companyes del Kop de mà, que cada setmana ens fan una truita de patates pel sopar del tancament. I finalment, donar molts i molts ànims al Robert i a les altres companyes condemnades per la lluita contra el TAV. Vosaltres sí que no esteu soles. Fins la setmana que ve. Salut!

EL RACÓ IL·LUSTRAT

/ SEISDEDOS

La marca Espanya

FE D'ERRADES

- La portada de la Directa 351, on sortia una imatge de Salvador Puig Antich, estava basada en un cartell d'un acte de la CGT. El disseny del cartell és de Roser Pineda.

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005
C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

CC BY-NC-ND LICÈNCIA CREATIVE COMMONS Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:
 (cc) Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciat.
 (nc) No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.
 (nd) Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva licència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'ús legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una licència Creative Commons Attribution-NonDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta licència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbott Way, Stanford, California 94305, USA.

L'espina dorsal de la Directa són les subscripcions. Tot i això, rebem una subvenció estructural de la Generalitat de Catalunya pel fet de ser un mitjà en llengua catalana, que suposa menys d'un 2% del pressupost. Per això hem de posar el seu logotip.

Departament de la Presidència

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA
redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUISOM? **REDACCIÓ Estirant del fil** David Bou i Víctor Yustres **Així està el pati** Quique Badia **Impressions** Adrián Crespo i Isa Benitez **Quaderns d'Il·lacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Anna Pujol Reig i Helena Ojeda **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hiba Arbide, Josean Llorente i Carles Biano **Agenda Arnau Galí** **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet, Víctor Serrí i Noa Morales **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Ferran Domènech **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Karminha **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Tèllez, Sergio Espin i Núria Ribes **COORDINACIÓ WEB** Manel Ros

CORRESPONSALIES
BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: hort@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARESME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVIJA A IMPREMTA EL DIA 11

MIRALLS

Salvador Picarol:

“La ràdio té la màgia de la invisibilitat”

pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

Justícia transicional:

A la recerca de la veritat

pàg. 6 i 7

Quaderns d'Il·lacrua 185

DIRECTA 353
12 de març de 2014

FOTOGRAFIA:
Mr. Contra

A FONTS | ELS PERQUÈS DE LES REFORMES PENALS ACTUALS

Lleis que arruïnen vides

Les tendències penals del neoliberalisme ibèric evidencien una acusada esquizofrènia punitiva. La reforma del Codi Penal (CP) vol posar a dieta un subsistema penitenciari insaciable i, alhora, reforçar els dispositius per al control i l'exclusió permanent (“revisable”) dels ‘enemics’. Mentrestant, l'avantprojecte de Llei per a la protecció de la seguretat ciutadana (LPSC) amenaça d'ampliar la repressió administrativa a cada cop més focus de conflicte social. Les dues reformes (CP i LPSC) perpetren un atac antidemocràtic a la dissidència, però també formen part d'una repressió que va més enllà del terreny penal: suposen un atac mortal contra drets i llibertats, alguns derogats ‘de facto’ i altres simplement impossibles de ser aplicats. El replegament de l'Estat en el terreny social va acompanyat, d'aquesta manera, d'un desplegament punitiu que barreja autoritarisme neofranquista i economicisme neoliberal.

Daniel Jiménez i Alejandro Forero
afons@directa.cat

Codi Penal i *Llei mordassa* són dues cares de la mateixa reforma punitiva, dues reformes que –juntament amb el projecte de Llei de seguretat privada i el regal classista per a grans delinqüents fiscals que suposen la LO 7/2012 i el RDL 12/2012, entre altres– confirmen una de les claus de l'ofensiva actual contra la mobilització social: el que no es castigui amb mesures penals, es corregirà per la via de la repressió econòmica o, en el pitjor cas, mitjançant una doble reacció punitiva consistent a *castigar i recaptar*. Sempre, això sí, mantenint fora de perill les delinqüents en majúscules. La dimensió quantitativa d'aquest càstig múltiple és tan important com els seus efectes qualitatius.

Mentre es debat l'abast que tindran aquestes reformes legislatives i s'acaben de definir els acords entre bastidors per tirar-les endavant, la reducció de la població empresonada ha superat el 12% en només tres anys. Aquest canvi de tendència, que va començar amb la crisi (estiu de 2010) i va ser precedit per un augment exponencial (del 750%) de l'empresonament al llarg de tres dècades, no obeeix a una política

de reducció del patiment, sinó a criteris de simple austeritat fiscal. Les contínues reformes del CP que es van anar introduint en el passat no van fer altra cosa que omplir les presons, tot i que, paral·lelament, la taxa de criminalitat espanyola es reduïa fins als índexs més baixos de la Unió Europea.

Codi Penal i 'Llei mordassa' són dues cares de la mateixa reforma punitiva, que consisteix a 'castigar i recaptar': el que no es castigui amb mesures penals, es corregirà per la via de la repressió econòmica

—
L'actual presó gran, ostentosa, moderna, creixent i amb projecció de futur és impossible de mantenir ara que toca *estrènyer-se el cinturó* penitenciari –tant pel que fa al nombre de places com a la seva qualitat. “Menys piscines i televisors de plasma”, diu el ministre, però la realitat és ben diferent: les reta-

llades de disset hores diàries en l'atenció sanitària, la introducció de quotes per al tractament de l'hepatitis C (que afecta una quarta part de la població presa) o la introducció de l'obligació de pagar per menjar (mesura beneïda pel Tribunal Constitucional) confirmen una vulneració sistemàtica dels drets humans que segueix la mateixa tendència que es viu fora dels murs. És prou conegut: segons el principi de *menor elegibilitat*, les condicions dins de la presó sempre han de ser pitjors que la pitjor de les condicions de vida en llibertat. Si "governar consisteix en administrar sofriment" fora dels murs, podem imaginar-nos el que hi passa dins.

El Codi Penal

Més enllà de la polèmica sobre la cadena perpètua ("presó permanent revisable") o el reforç de l'excepcionalitat penal ("perillositat", "mesures de seguretat", "suspensió de condemes", derogació del quart grau penitenciari...), el projecte de Codi Penal (PCP) inclou un autèntica declaració de guerra a la dissidència. Les persones que protesten són considerades enemigues; en canvi, la ciutadania de bé s'ha de comportar com a *majoria silenciosa* que suporta, dòcil i obediència, els admirables esforços dels nostres governs per treure'ns de la crisi.

Així, el PCP preveu la repressió arbitrària del descontentament als carers mitjançant una reforma àmplia i ambigua. D'entrada, proposa una nova

definició d'atemptat a l'autoritat que inclou "tots els supòsits d'escomesa, agressió, ús de violència o amenaces greus" i que criminalitza la protesta pacífica en entitats bancàries o altres corporacions, en edificis públics i en alguns espais oberts (reforma introduïda amb motiu dels suposadament temibles *escraches*, titllats de "violents", "antidemocràtics", "nazis" i "filoatarres", que ja van donar lloc a l'obertura de dotzenes d'expedients penals amb multes de milers d'euros). Així mateix, el PCP no únicament castiga les persones que alterin l'ordre

Més enllà del que recullen els textos legals, la situació a les presons ha empitjorat significativament: retallades en l'atenció sanitària, introducció de quotes per al tractament de l'hepatitis C, obligació de pagar per menjar, etc.

públic, sinó també les que "reforcin la seva disposició" a fer-ho. I inclou com a agreujant el fet que aquestes alteracions es produeixin en una manifestació o "reunió nombrosa", o fins i tot "amb motiu d'alguna d'elles".

Com que el descontentament és capritxós, el PCP també preveu respostes molt variades. Se sancionen, per exemple, "les accions individuals o en concurs amb altres persones per mitjà de les quals s'interrompi el

L'exclusa de l'austeritat aplicada a la presó no es correspon amb la generositat del pressupost destinat a la repressió al carrer

- Robert Bonet

funcionament dels serveis de telecomunicació o transport, causant una greu alteració de la prestació normal del servei". I s'inclou la possibilitat d'imposar multes per la quantitat de diners no percebuda per l'empresa corresponent durant la interrupció del servei.

Amb l'argument hipòcrita de la proporcionalitat penal, el PCP elimina les faltes del seu catàleg d'infraccions, en redefeix algunes com a delictes i sanciona administrativament la resta. Tot i que s'ha presentat com una mostra de benevolència, el cert és que aquest canvi agreuja la repressió d'actes emparats en els drets fonamentals, per la qual cosa suposa un atac a la mateixa Constitució. No penalitzar una conducta no significa que deixi d'estar perseguida i castigada: de fet, l'avantprojecte de LPSC augmenta les sancions econòmiques per a tot el que queda fora de la via penal, eventualment que el PCP ja preveu ("els supòsits d'alteracions lleus de l'ordre públic o els casos de faltes lleus de respecte a l'autoritat s'han de reconduir a la via administrativa, en la qual es preveu la seva sanció").

Aquests són només alguns dels exemples de l'"enginyeria jurídica" de què es vana el ministre de l'Interior, Jorge Fernández Díaz, tant fi per a algunes coses i tan sincer per a d'altres. "Ofensa és el que és ofensiu", declarava Fernández Díaz en una roda de premsa per referir-se a les "ofenses o ultratges a Espanya, a les comuni-

tats autònoms i entitats locals o a les seves institucions, símbols, himnes o emblemes". Una explicació ben precisa: "ofensa és el que ofèn" i punt.

La llei de seguretat ciutadana

Però el Partit Popular no ha estat l'únic que ha intervingut en l'impuls de l'actual onada punitiva. De fet, qui va reclamar l'aprovació de la nova LPSC al govern actual va ser el grup de Convergència i Unió. Concretament, va ser el 26 de juliol de 2012 al Congrés dels Diputats, tan sols una setmana després que els bombers de Barcelona desafessin la policia davant del Parlament. No casualment, l'avantprojecte presentat fa referència de manera molt clara a infraccions relacionades amb les accions que van protagonitzar els bombers aquell dia (saltar o moure tanques, obstaculitzar els serveis d'emergència, l'ús de l'uniforme oficial sense autorització), així com a les principals –i més molestes– formes de protesta dutes a terme arreu de l'Estat durant els últims anys.

A principis dels anys 90, el gran moment de l'aleshores ministre de l'Interior del PSOE, José Luis Corcuera, va ser la guerra contra les persones pobres i contra el jovent sense futur (contra la droga, les drogoaddictes, les barraques, la *xusma* en general), el moment de les patrulles veïnals, la televisió escombria i una forma de governar que feia servir el delictes com a tema estrella. Ara, en plena depressió econòmica, el moment de Fernández Díaz és la guerra contra

qualsevol persona que no accepti dòcilment, com a bon *patriota* (pobre, però *patriota*), que el seu futur està a l'abocador social del segle XXI.

Pedro Oliver, professor a la Universitat de Castilla-La Mancha, assenyalava amb encert que el pitjor de la LPSC no és que sigui més autoritària, sinó el fet que es tracta d'una llei d'excepció pensada per "blindar el mateix exercici de l'autoritarisme" i funcionar "per sota del radar dels drets fonamentals". És a dir, que permet que les forces de l'ordre actuïn tranquil·lament sense que cap jutge les molesti al·legant *garanties jurídiques*. Això és el que s'anomena *seguretat jurídica, tranquil·litat ciutadana o reforçament de la democràcia*. Pel que es veu, la *raó d'Estat* necessita evitar les decisions judicials que es prenen seriosament les garanties reconegudes a la Constitució.

Cal no oblidar, per posar un exemple, que cap de les 450 detencions efectuades des del maig de 2011 durant les mobilitzacions convocades a Madrid pel "terrorífic i amorf moviment antisistema" anomenat 15-M no ha acabat en condemna. El govern considera intolerable que advocades i jutgesses facin funcionar els drets i, per això, aquesta *lleï mordassa* pretén aturar amb més duresa l'*excés de manifestacions* posant sobre el paper el que ja passava a la pràctica: segons el Ministeri de l'Interior, l'aplicació de multes (l'import de les quals es pretén augmentar de manera obscena per a les infraccions lleus) ja va créixer un 350% el 2012 respecte a l'any anterior.

A més d'incrementar els ingressos a costa de drets, potser també caldria tenir cura de l'austeritat en les despeses. Però no sembla que això sigui una prioritat del govern. L'excusa de l'austeritat aplicada a la presó no es correspon amb la generositat del pressupost destinat a la repressió al carrer. Un contracte de la Prefectura d'Afers Econòmics de la Guàrdia Civil del juny de 2011 feia referència a l'adquisició de gasos lacrimògens per valor d'1.071.770,40 euros i d'"artificis fumígens" per 416.799,60 euros. A Madrid, una nova Unitat de Prevenció i Reacció del Cos Nacional de Policia (els *bronces*) reuneix 378 efectius

Fernández Díaz durant una roda de premsa el 4 de febrer d'enguany -

Moncloa

Manifestació en solidaritat amb les persones preses a Barcelona el 31 de desembre de 2013 -

Robert Bonet

dedicats a la repressió de manifestacions. A més, als gasos lacrimògens i les bales de goma, s'hi afegixen projectils viscoelàstics paralitzants i tanquetes per al llançament d'aigua (la nova que va adquirir Interior va costar gairebé 500.000 euros).

A Catalunya, també s'han recuperat el canó d'aigua, els gasos lacrimògens i operatius demencials, com el que va precedir les mobilitzacions del darrer 1 maig a Gràcia: 40 furgonetes, 280 agents (i uns altres 100 de paísà), escopetes i màscares de gas... I tot plegat per seguir 100 manifestants durant dues hores. El preu: 95.000 euros. Cal no oblidar que l'Estat espanyol és, amb

243.000 agents, el tercer país de la UE en xifres totals de policies i líder en nombre d'agents per habitant. Alemanya, per exemple, té gairebé els mateixos efectius policials (245.000) per al doble d'habitants. L'aposta per reduir costos i la preocupació per l'austeritat mai no són iguals en tots els terrenys.

Un atac no només punitiu

Encara que tot això ens ha de preocupar, no hem de perdre de vista que les actuals reformes punitives són molt més complexes: assistim a una nova criminalització de l'avortament, a l'increment de les taxes judicials, a la privatització de la seguretat, al final de la seguretat social, dels drets laborals i, com és recurrent, a un atac contra les persones estrangeres pobres. Així, el PCP preveu que, per substituir una condemna penal per l'expulsió del país, ja no sigui necessari que la persona condemnada estigui en situació de *residència il·legal*. I no només això, sinó que acollir o ajudar alguna migrant indocumentada podrà ser constitutiu de delictes –excepte per "motius humanitaris", segons matisa l'avantprojecte de manera ben ambigua.

Per fer front als 'escraches', el Codi Penal criminalitza la protesta pacífica en entitats bancàries o altres corporacions, en edificis públics i en alguns espais oberts

És important assenyalar, per tant, que el problema no és únicament punitiu. Aquestes reformes són una arma més de l'actual atac governamental contra els drets, les llibertats i les condicions de subsistència d'una gran majoria de la població. Menys presó (de moment), però més repressió a l'aire lliure. Més selectivitat penal, més repressió, més classisme i més racisme. Més producció de dany social i més càstig burocràtic per atacar la butxaca de qui s'atreveixi a alçar la veu. Austeritat en la despesa per garantir drets i malbaratament pressupostari per segrestar llibertats i sostenir els grans capitals.

Un Estat de dret que abandona els drets *es defensa* de les seves víctimes combatent la possibilitat de desenvolupar-nos com a éssers humans, de satisfer les nostres necessitats o de reaccionar amb dignitat davant de l'espoli i l'exploació. Ningú, ni tan sols les votants dels partits actualment al poder, els ha donat permís per arruïnar tantes vides. I per aquesta mateixa raó, perquè ho estan fent sense permís, robant i mentint amb absoluta impunitat, rient-se de nosaltres, negant els danys causats i negant la seva pròpia responsabilitat, per tot això, necessiten rearmar-se amb més lleis repressives. Però les mostres de rebel·lia i solidaritat es multipliquen. El proper 29 de març en serà un bon exemple. Un entre tants altres.

FOTOGRAFIA
Enric C...

El 9 de març d'enguany, va fer 33 anys del naixement de Ràdio Pica, l'emissora lliure més veterana de Catalunya, que continua funcionant per Internet. El seu impulsor, Salvador Picarol, es va inspirar en l'experiència italiana per muntar una ràdio d'esperit contracultural a la ciutat de Barcelona. En aquesta conversa, recorda els orígens de l'emissora i parlem sobre la situació actual de les ràdios lliures a l'època d'Internet.

Carles Masia
entrevista@directa.cat

Quins són els orígens de Ràdio Pica?

A finals de la dècada de 1970, jo treballava com a dissenyador gràfic; sobretot, feia cartells. Per raons de feina, vaig fer un viatge a Florència i Roma i, en aquestes dues ciutats, vaig conèixer les primeres ràdios lliures. Em vaig quedar al·lucinat, eren ràdios monogràfiques que, sobretot, tractaven temes de feminisme i ecologisme. En tornar a Catalunya,

vaig començar a rumiar com fer una ràdio i a intentar convèncer la gent. Aquí, hi havia Ràdio Maduixa (Granollers) –una experiència molt efímera, que ens va cedir equips d'emissió autoconstruïts–, una ràdio a l'Ateneu Llibertari del Poble Sec i Ona Lliure. Més tard, es va aconseguir fer La Campana de Gràcia, però la cosa va acabar malament i els seus impulsors van passar dotze hores a la garjola. Com que no hi havia legislació sobre el tema, el jutge els va absoldre. Ràdio Pica va començar a emetre el 9 de març de 1981. Jo estava relacionat amb el món de la música i el teatre en general i vam pensar que la ràdio era un mitjà ideal per parlar d'activitats alternatives i d'avantguarda que no tenien ressò als mitjans convencionals. Es tractava de crear una emissora autònoma i participativa per difondre les activitats del nostre entorn.

–
“L'Estat espanyol té una de les lleis més restrictives per a les ràdios lliures i comunitàries”

– Quina era la filosofia d'aquests primers anys de funcionament de l'emissora?

Sempre va tenir una línia cultural, teníem una cobertura molt limitada perquè els equips no eren gaire bons. Hi havia un esperit d'il·lusió i empenedoria perquè estàvem

en plena transició. Hi havia revistes contraculturals i reivindicatives com *Ajoblanco* i les ràdios lliures eren un mitjà d'expressió més.

Pel que fa als aspectes jurídics, creus que s'hauria de reservar un espai a l'FM per a les ràdios lliures i comunitàries, tal com es fa en altres estats europeus?

L'Estat espanyol té una de les lleis més restrictives per a les ràdios lliures i comunitàries. A França, ja fa temps que es va reservar un espai per a aquests projectes, però aquí no volen; ni a Barcelona ni a Madrid. La legislació només implicaria registrar-se com a col·lectiu, igual que es fa a França. Allà, fins i tot hi ha una llei que obliga les ràdios comercials a destinar un 1% dels seus recursos a finançar el tercer sector. Tingues en compte que Radio Libertaire de París –que tracta, sobretot, temes de migracions i té programes en àrab– cobreix tota la ciutat des d'un punt facilitat per l'Estat. Aquí, tant el cànon que paguen les ràdios comercials com el fet que l'Estat et doni facilitats per ubicar l'antena és impensable! Durant l'època del tripartit, quan Joan Manuel Tresserras era conseller de Cultura, es va intentar fer una cosa semblant i legislar sobre el que s'anomena tercer sector de comunicació. Es van convocar totes les ràdios lliures i alternatives, però la iniciativa va quedar en no-res. Recordo que, durant el debat de presentació, hi va haver una picabaralla quan va sortir a parlar un representant de les ràdios comercials catalanes dient que estava totalment en contra

de reservar un espai per a les ràdios sense afany de lucre. En aquells moments, jo i un company d'una altra ràdio ens vam aixecar i li vam cridar: "Berlusconi! Feixista!".

Últimament, escrius sobre la història de les ràdios lliures al portal *La Haine*. En un article deies que, a Catalunya, estem lluny del nivell d'evolució i coherència que tenen les ràdios europees. Per què?

Fa poc, vaig parlar amb una periodista d'una emissora comunista de Roma i em deia que érem els últims romàntics. Per exemple, la seva ràdio organitza concerts i emet petites falques publicitàries sense manies i, fins i tot, tenen una petita empresa de sonorització. En canvi, com que a Catalunya aquestes ràdios no s'han pogut desenvolupar legalment, s'han convertit en una mena de gueto. Aquí, a la Barceloneta, es va crear Antena Alternativa i ens dividíem l'horari entre diverses ràdios per poder emetre tot el dia a alta potència arreu de Barcelona. Crec que això és una bona solució. Crec que el futur és a les poblacions petites, ja que, a les grans ciutats, hi ha una densitat molt alta d'emissores i, a més, s'han d'invertir molts diners en equips i cal situar l'antena en un punt molt elevat i a tota potència. En canvi, en un poble, pots ubicar una antena en un turonet proper i abraçar més de deu quilòmetres.

Què va significar l'eclosió d'Internet per a les ràdios lliures?

La part positiva és la internacionalització –tenim oients fixes al Japó i a l'Índia– i la reducció dels costos d'emissió: n'hi ha prou amb un ordinador amb connexió a Internet. D'altra banda, el tema analògic de tota la vida –és a dir, la Freqüència Modulada– és problemàtic perquè és car i hi ha una lluita molt dura amb Internet, la televisió per satèl·lit i per cable... Durant la dècada de 1980, tot just començaven a néixer les televisions privades i les ràdios lliures teníem força més audiència que ara. Crec que, fins al 1990, va ser l'època daurada de les ràdios lliures.

"Una de les coses que sempre ens ha agradat a Ràdio Pica és treballar el vessant literari, els relats"

Com plantejàveu el tema de la ideologia a Ràdio Pica?

Al principi, els que van començar a fer ràdios lliures a Catalunya estaven vinculats al moviment comunista, però, després, hi va haver una derivació cap a l'anarquisme. Encara que no es digués explícitament, era una història llibertària. Fa 30 anys, es va començar a donar suport a l'ocupació i la lluita antinuclear. Dit això, crec que, a vegades, ens hem tancat massa i no hem volgut col·laborar amb certes persones perquè eren d'un partit determinat o amb algunes emissores perquè formaven part del *sistema*. Al final, jo pensava que també podíem col·laborar amb Ràdio 4, per exemple, si hi havia bons companys disposats a difondre el que volíem dir. El perill de tancar-se tant és que podem acabar fent la ràdio per a nosaltres mateixos, des de casa, amb la qual cosa, les ràdios lliures acaben tenint molt poca repercussió social.

Quin creus que és l'encant més gran de la ràdio?

Té aquesta màgia de la invisibilitat, tothom hi ha de posar imaginació. Bertolt Brecht va dir que el millor de la ràdio era l'escenografia. Pots fer un relat i explicar el que passa, però veuràs la imatge a la teva mida, mentre que la televisió ja t'ho dona pràcticament tot fet. La ràdio sempre ha tingut aquest punt d'imaginació i misteri: tothom pot posar una cara a la persona que parla o imaginar-se l'ambient que hi ha a l'estudi. Una de les coses que sempre ens ha agradat a Ràdio Pica és treballar el vessant literari, els relats. Tu pots explicar una història i tothom la veurà de manera diferent. Actualment, s'ha perdut la tradició dels relats radiofònics tal com es feien a la dècada dels 40 i els 50. Nosaltres sempre ho hem volgut mantenir i crec que és el que ens ha distingit de la resta de ràdios lliures que, en general, s'han dedicat a temes més socials i reivindicatius.

El periple judicial de Ràdio Pica

Després de més de tres dècades en el món de la ràdio, als 69 anys, Salvador Picarol s'exposa a perdre la pensió no contributiva de 365 euros que cobra arran d'una multa de 30.000 euros imposada pel Ministeri d'Indústria espanyol. No és la primera vegada que l'impulsor de Ràdio Pica topa amb l'administració: l'any 1987, la Generalitat va tancar l'emissora amb l'excusa que interferia l'aeroport.

L'origen de la sanció de 30.000 euros cal buscar-lo en les dificultats amb què topen les ràdios lliures per emetre a l'FM, ja que hi ha moltes emissores comercials que ocupen franges del dial sense llicència administrativa. El setembre de 2010, Ràdio Pica va començar a patir les interferències al 96.6 de l'FM –freqüència que compartia amb una altra ràdio lliure històrica, Ràdio Bronka– per part d'una emissora privada comercial anomenada Amb2FM. El senyal procedia de la desena planta de la torre de Collserola, propietat de Movistar. La coordinadora de ràdios lliures va denunciar repetidament aquesta situació, però ni la Generalitat (a través de la Secretaria de Mitjans) ni l'Estat (mitjançant el Ministeri d'Indústria) no van fer res per aturar les interferències.

Per defensar-se i alertar de la impunitat amb què actuava Amb2 FM, Pica va emetre una mena de xiulet continu (*jamming*) que s'utilitza per guardar les freqüències que, de retruc, va afectar unes hores el dial de la SER (96.9) el desembre de 2010. Arran de la queixa de la SER, uns mesos després, el Ministeri d'Indústria va actuar d'ofici i va imposar una sanció inicial de 60.000 euros –que des-

prés va rebaixar als 30.000 actuals– a Pica. En paral·lel, Amb2 FM va intentar jugar l'estratègia de la criminalització contra Pica, a la qual va definir com una ràdio "relacionada amb grups antisistema". En aquella ocasió, els responsables de l'emissora amb seu a Sabadell van presentar una denúncia contra Salvador Picarol per injúries arran d'unes suposades trucades telefòniques, però, finalment, l'impulsor de Pica va ser absolt pel jutjat número 2 de Sabadell el febrer de 2011.

Per acabar-ho d'adobar, l'octubre del mateix any, dues entitats de gestió de drets de la propietat intel·lectual van presentar una demanda civil contra Picarol per intentar cobrar drets d'autoria, tot i que Pica és una emissora sense afany de lucre i no emetia música comercial. Les entitats demandants –AGEDI (Associació de Gestió de Drets Intel·lectuals) i AIE (Artistes, Intèrprets o Executants, Societat de Gestió d'Espanya)– reclamaven drets d'autoria amb caràcter retroactiu des de l'any 1981. Feia poc que s'acabava de destapar la trama de corrupció vinculada a una altra entitat de gestió, la Societat General d'Autors i Editors (SGAE), i la demanda finalment no va prosperar.

Després de tot aquest periple judicial, Picarol conclou: "Com que som la ràdio més antiga, ens han volgut fer escarmentar i m'han agafat com a persona de referència". Teòricament, la multa s'havia de fer efectiva el 12 de març, però, la setmana passada, Picarol va presentar un recurs contra la sanció de 30.000 euros al jutjat contenciós administratiu i espera que el procés s'aturi.

+info:
Campanya de suport a Ràdio Pica: ves.cat/jml

A la recerca de la veritat

El procés de transició d'una dictadura a una democràcia o d'un conflicte armat a la pau, durant el qual es fa necessari equilibrar la garantia dels drets de les víctimes, la reparació del mal o la no repetició dels fets amb les exigències polítiques del procés, s'anomena justícia transicional. La combinació d'estratègies

judicials i polítiques com la persecució de les criminals, les accions penals, les comissions de la veritat, els programes de conciliació i les reformes institucionals són algunes de les mesures per reparar les violacions massives de drets humans. Però, quines són les limitacions de la justícia transicional?

Sàgar Malé

quaternsdillacrua@setmanaridirecta.cat

Una manera de tractar la justícia en un moment de transició o, com assenyala l'International Center of Transitional Justice (ICTJ), "rendir comptes i reconèixer els drets de les víctimes per fomentar la confiança ciutadana i l'Estat de dret". El mes de setembre de 2013, diverses especialistes internacionals van participar en un curs sobre comissions de la veritat en justícia transicional que impartia l'ICTJ. Un dels especialistes que hi van intervenir, Jordi Capdevila, que és director del Centre de Recursos Internacional per la Pau de Barcelona —una de les poques institucions de pau, drets humans o justícia transicional que encara no s'ha desmantellat—, ho definia com "un terme aspre, que pot generar poca simpatia entre la gent, sobretot tractant-se de processos que requereixen de molta participació social". El cert, però, és que les violacions greus dels drets humans passen a tot arreu i, per Eduardo González, director dels programes de Veritat i Memòria a l'ICTJ i que ha estat darrere l'organització del curs, el més important és que "les víctimes tenen el dret de saber què ha passat, les circumstàncies i qui n'és responsable". Tot i que qualsevol procés de justícia transicional busca la veritat, la reparació i la reforma de les institucions abusives, per a González, es tracta de "lluitar contra la impunitat en contextos de transició".

Dubtes i debilitats

Mazen Shaqoura, un palestí que actualment treballa a Tunísia per l'Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR), relata que, en aquest país, la justícia transicional va començar durant la revolució, quan Ben Ali, que havia de salvar la seva imatge per garantir-se un bon futur, va crear dues comissions: la d'enquesta i la de corrupció. Després de la seva caiguda, aquests comitès van decidir continuar el procés iniciat i intentar abraçar totes les violacions dels drets humans, tant sota Bourguiba com sota Ben Ali. El comitè contra la corrupció, per exemple, va fer un bon informe, molt científic i amb bones recomana-

cions, un precedent al món àrab. Es van entrevistar prop de 3.000 víctimes, el 56% de les quals demanen la recerca de la veritat i també reparacions. Però, per a Shaqoura, la lentitud de les decisions governamentals frena la confiança amb els processos i ho exemplifica exclamant que "el projecte de llei

“Les víctimes tenen el dret de saber què ha passat, en quines circumstàncies i qui n'és responsable”

tunisià encara no s'ha signat i que, cada dia que passa sense que s'aprovi i sense crear una comissió de la veritat, es perd la confiança en el procés”.

Però per al siríà Mohammad Al Abdallah, director de la Syrian Justice

and Accountability Center, el problema també es pot donar a la inversa, quan es volen fer els processos massa ràpid. “Les víctimes esperen ser compensades immediatament, o que els autors dels crims siguin a la presó el dia següent. Els càrrecs polítics a l'oposició volen entrar al govern de manera immediata. Quan de temps ha durat, aquest procés, a Guatemala, a Sud-àfrica o a Ruanda?”.

Bahria Shamsheer Ali, originària del Iemen i membre de la comissió pel diàleg nacional que pretén liderar el procés de justícia transicional al país, explica les dificultats d'un procés en què els responsables de les atrocitats formaven part del govern actual. “Per organitzar el procés de justícia transicional, s'han establert dues comissions, una dedicada al tema del retorn i la compensa-

ció de terres a les persones desplaçades i una altra sobre les víctimes i la gent desapareguda i en l'establiment d'una comissió de la veritat”. Ali relata que quan van començar a obrir expedients sobre els responsables, ja des del 1967, van començar totes les dificultats. Es va descobrir que una part important dels responsables formaven part del govern. “El gran repte és, en realitat, superar el fet que l'antic règim encara estigui al poder” exclama Bahria, i afegeix “fan tot el possible per aturar les lleis”. El cas del Iemen mostra l'exemple d'un govern amb l'objectiu de començar per la reconciliació i després per la justícia, justament el procés invers que se segueix en justícia transicional. En aquest cas, però, els representants de la societat civil es van negar a acceptar el procés.

Víctimes a l'Afganistan: el bloqueig de la justícia transicional

- "Jo no em vaig assabentar de res, un míssil disparat pels soldats del senyor de la guerra anomenat Dostum va caure a casa meua i no em vaig despertar fins uns mesos més tard amb mig cos cremat.

- El teu pare i el teu germà també van ser víctimes del míssil?

- No. Al meu germà li van disparar al mig del carrer i va morir a l'acte. A causa d'això, el meu pare va anar embogint a poc a poc, gairebé sense que ens n'adonéssim. Fins que va quedar completament inútil per treballar.

- Quan vas deixar de ser dona, Nadia, i vas passar a ser home, Zelmai?

- Primer, vaig haver de sobreviure les cremades en un hospital on no hi havia res, com tots els de l'Afganistan.

Tenia mig cos cremat, però, en sortir de l'hospital, el panorama familiar era desastrós, ja que no hi havia homes per tirar endavant la família. Al meu país, només podien treballar els homes. Així doncs, vaig haver d'agafar la roba i el nom del meu germà i simular que era ell. Des de llavors, als talls dels meus veïns i coneguts, sóc Zelmai."

És el testimoni de Nadia Ghulam l'any 2004, quan encara vivia a Kabul amb identitat masculina i es va entrevistar amb l'Associació per als Drets Humans a l'Afganistan per un documental fet per Mapasonor (*Landai*). En aquell moment, no imaginava que anys després viuria a Catalunya acompanyada per una família de Badalona. Ni que, en un exemple de resiliència, acabaria fent xerrades i, fins i tot, escrivint dos llibres. Ara mateix, es presenta *Contes que em van curar*, un llibre on recorda com els contes que li explicava sa mare durant la infantesa la van ajudar a suportar les ferides de guerra.

Dostum, de qui Nadia va ser víctima, va ser denunciat —com molts altres *senyors de la guerra*— a l'informe elaborat el 2005 per Human Rights

Watch: *Mans tacades de sang. Atrocitats del passat a Kabul i la impunitat legal a l'Afganistan*. El mateix any de l'aparició de l'informe de HRW, es va presentar un pla de justícia transicional, aprovat pel govern afganès i amb l'assessorament de les Nacions Unides

-
El govern afganès signava tots els tractats internacionals que li arribaven a les mans; després, senzillament, no els complia

(UNAMA), que no deixava impunes els crims comesos pels senyors de la guerra. El govern afganès presidit per Hamid Karzai signava tots els tractats internacionals que li arribaven a les mans com a estratègia per millorar la seva visibilitat internacional. Després, no es complien i punt.

Després de l'informe de Human Rights Watch i, potser, tement les

possibles conseqüències, l'Assemblea Nacional va aprovar una nova llei, la Carta de Reconciliació Nacional, que esborrava de cop el pla de justícia transicional. El punt 3 d'aquest text deixa ben clar que "els informes malintencionats de Human Rights Watch sobre els líders gihadistes i sobre personalitats nacionals del país tenen intencions sospitoses...". Els fets denunciats per HRW es defensen d'aquesta manera: "La gihad, la resistència i totes les lluites legítimes del nostre poble per defensar la religió i les grans llums de la història del nostre país com a part de l'orgull nacional del nostre poble".

Actualment, la justícia transicional és lletra morta al país, ni tan sols hi ha la delegació de l'ICTJ que es va crear. Malgrat els valuosos esforços de l'Afghan Independent Human Rights Commission, de la Missió d'Assistència de les Nacions Unides a l'Afganistan (UNAMA) i de la societat civil afganesa per implantar la transició amb justícia, actualment, l'acció internacional continua sent inexistente. La no intervenció internacional en els afers interns només protegeix les criminals i emmudeix les víctimes.

L'Estat espanyol: transició no modèlica

Ironies de la vida: al curs de comissions de la veritat, des d'una anàlisi tècnica d'un professorat expert en experiències de justícia transicional, se citava molt sovint l'Estat espanyol com a exemple contrari a un procés de transició amb justícia, veritat i reconciliació.

Per Eduardo González, no es tracta que en tots els casos hi hagi d'haver una comissió de la veritat com a tal. Però, "el dret al coneixement de la veritat per part de les víctimes ha d'existir" o, almenys, algun tipus de procés. La democràcia, en cas contrari, es pot veure buida de contingut i la validesa del sistema polític es posa en qüestió.

"Si l'únic contracte que s'ha signat amb els líders polítics es el creixement econòmic i material, el dia que aquest falli, tot saltarà a trossos perquè el sistema polític només se sustentava en el que és material". A l'Estat espanyol ha passat precisament que centenars de milers de famílies no han rebut l'oportunitat de fer un dol adequat per les víctimes de la guerra civil i de la llarga dictadura franquista. Per a González, l'Estat ha tingut temps per guarir aquestes ferides i, el fet de no fer-ho "és una ombra i un deure a la transició".

Una sessió del curs sobre comissions de la veritat en justícia transicional organitzat per l'ICTJ

Jo, guru

FOTOGRAFIA: Robert Bonet

Doncs, la meua història és molt semblant. Jo també vaig arribar a la consulta d'una doctora Melfi fruit dels atacs de pànic (i no em refereixo als atacs de pànic financer, je, je...). Vam parlar de la família, de la infància, dels guionets dels cognoms, però Jennifer Melfi no va trobar res important fins que vam arribar a Columbia. I així va ser com vaig començar a explicar-li a la doctora tantes nits aixecant-me suat amb una imatge recurrent. Es tracta de dues finestres clausurades en una façana molt precària. La de l'esquerra no té res, només els barrots verticals i una reixa blanca que ocupa mitja finestra. La de la dreta està totalment tapada per una reixa blava sobre la qual hi ha clavades unes fustes amb la lletra A majúscula.

Anthony, em diu la doctora, ha de ser sincer amb vostè mateix. Però és que ella no ha arribat a entendre que, si

dubto, si dubtem, donarem unes mostres de debilitat que acabaran ensorrant el sistema. Els dubtes generen desconfiança i la desconfiança espanta els diners; i tot se n'aniria a la merda. Això es diu la profecia autoacomplerta. És que jo sóc molt pedagògic, je, je.

Xavier, què són aquestes dues finestres? I de tant i tant a prop que em sento de confessar que ja fa massa temps que no crec en aquest maleït sistema, injust i desafortat, de tant a prop que estic de confessar-li, sembla que el cor estigui a punt de saltar per sobre de l'americana de zebra.

Però, per sort, mai dic res. Guru és aquell que aconsegueix tenir raó fins i tot quan s'equivoca. La dialèctica de l'expert convertida en la paraula. És la soledat del guru, qui no té permès dubtar.

Dionísio Porta

RODA EL MÓN

14-15

L'Àrabia Saudita vol recuperar el poder regional perdut amb les revoltes àrabs

16

L'escola de la vall de Susa: balanç repressiu de la lluita contra el TAV

ÀSIA // EL RÀPID CREIXEMENT ECONÒMIC DE LA REGIÓ HA PROVOCAT UN DETERIORAMENT DEL MEDI AMBIENT QUE POSA EN PERILL LA SALUT

El preu del desenvolupament al sud-est asiàtic

Caralp Mariné
Bangkok
@CaralpMariné

L'Àsia és una de les regions del món que creix més ràpidament, tant en termes de població com econòmicament. Però la industrialització ràpida, les migracions i la urbanització han acabat afectant el medi ambient de la regió de manera agressiva. L'Àsia i el Pacífic acumulen, a escala mundial, la meitat de gasos d'efecte hivernacle que contribueixen a l'escalfament global. La contaminació de l'aire o de l'aigua és produïda per diversos factors, depenent de la regió de l'Àsia de què es tracti. A la Xina, per exemple, les indústries energètiques del carbó són les principals productores de les partícules contaminants que circulen per l'aire. A més de les activitats humanes com la utilització del transport privat, els desastres naturals també malmeten el medi ambient al sud-est asiàtic. Es tracta d'una zona propensa als desastres naturals, molts d'ells incentivats pel canvi climàtic resultant de la contaminació. Les Nacions Unides estimen que la població de l'Àsia i el Pacífic té 67 vegades més probabilitats de viure un d'aquests desastres que una persona europea.

La falta d'estàndards de medicació al subcontinent complica el control de les activitats contaminants

Però, quan es parla de medi ambient, sovint, es tendeix a oblidar l'efecte que provoquen aquestes accions sobre la salut immediata de les persones. "Quan diem que, cada any, més de dos milions de persones moren a conseqüència de la contaminació de l'aire no volem dir que morin de cop, sinó a conseqüència, a llarg termini, de l'acumulació de partícules contaminants

El riu Chao Phraya al seu pas per Bangkok / CARALP MARINÉ

dins el seu cos", explica Tara Buakamsri, director de campanyes de Greenpeace al sud-est asiàtic. La contaminació de l'aire provoca problemes cardiovasculars i respiratoris i fins i tot pot ser la causa d'alguns càncers. L'Organització Mundial de la Salut (OMS) assegura que l'exposició repetida a partícules contaminants en l'aire pot contribuir al risc de contraure un càncer de pulmó. A Tailàndia, per exemple, el càncer és una de les principals causes de mort per malaltia. L'OMS també afirma que, a les ciutats molt contaminades, les taxes de mortalitat són entre un 15 i un 20% més altes que les d'altres regions més netes.

Bangkok, una ciutat amb dotze milions i mig de persones, tenia 6,8 milions de cotxes registrats a finals de 2012, xifra que contrasta amb els 600.000 que hi havia l'any 1980. El nivell de trànsit que hi ha a Bangkok eclipsa del tot el d'altres regions de l'Àsia; a la capital tailandesa, gairebé hi ha el doble de vehicles per per-

sona que a Tòquio o Seül. A més, segons dades de l'Oficina de Polítiques de Transport, Trànsit i Planificació de l'any 2012, el creixement de vehicles a la capital és superior al 6% anual.

PRIORITZAR LES INVERSIONS

És cert que s'estan adoptant mesures i que les diferents iniciatives socials i ciutadanes que miren d'evidenciar el problema han obligat el govern a emprendre accions, però els governs del sud-est asiàtic avancen a passos petits en termes de protecció del medi ambient, mentre el creixement i la contaminació ho fan a passos gegants. "A la majoria de països del sud-est asiàtic, ara, el desenvolupament econòmic és la màxima prioritat, per tant, els governs busquen atraure qualsevol tipus d'inversió i deixen el tema de la contaminació i el medi ambient en un segon terme", explica Buakamsri. Aquesta actitud despreocupada atrau moltes empreses internacionals, que saben que aquí poden

desenvolupar la mateixa activitat que als seus països d'origen, però sota unes lleis mediambientals molt menys restrictives.

A més, la falta d'estàndards de medicació al subcontinent complica el control de les activitats contaminants. "Al sud-est asiàtic, no existeix un estàndard per mesurar les partícules fines que es troben suspeses a l'aire, les de 2,5 micròmetres de diàmetre, aquelles que, com que són tan petites, poden penetrar al cos humà només pel sol fet de respirar pel carrer. Aquí, només es monitoritzen les de 10 micròmetres", puntualitza Buakamsri.

AIGÜES NATURALS CONTAMINADES

La contaminació de l'aigua és un altre dels problemes que preocupen els grups activistes i la gent experta que treballen per millorar la situació del medi en aquesta regió. A Tailàndia, per exemple, es considera que un terç del total de l'aigua dels rius o els canals és de mala qualitat. El govern classifica la qualitat de l'aigua en una escala de l'1 al 5, on el 5 és el pitjor valor. "El riu Chao Phraya, que travessa Tailàndia, se situa entre el 4 i 5 al seu pas per Bangkok; això fa que l'aigua no es pugui beure ni tan sols processada i que tampoc no es pugui utilitzar per altres activitats", apunta el cap de campanyes de Greenpeace al sud-est asiàtic. Suposa, a més, un perill pel veïnat que viu al voltant del riu, sobretot a barris com Khlong Thoei, on la població més pobre s'acumula en cases de fusta construïdes al voltant dels canals més contaminats.

Però, podem demanar als països que volen i necessiten desenvolupar-se que tinguin cura del medi ambient mentre Occident no n'ha tingut fins que no ha assolit un nivell d'estabilitat òptim? Tara Buakamsri i el seu equip de Greenpeace tenen força clar com afrontar aquest dilema. "Per mi, el més important seria definir què entenem per desenvolupament econòmic perquè crec que no es té en compte que el creixement que s'ha decidit impulsar suposa pagar un preu molt alt en qüestió de deteriorament del medi ambient i la salut".

GOLF PÈRSIC // LA CASA DE SAUD VOL RECUPERAR EL PODER REGIONAL PERDUT AMB LES REVOLTES ÀRABS

La diplomàcia erràtica i nerviosa de l'Aràbia Saudita

Marc Almodóvar
Barcelona
@egiptebarricada

Riad està nerviosa. El príncep Saud al-Faisal, ministre d'Afers Exteriors de l'Aràbia Saudita, està disposat a recobrar l'hegemonia perduda al preu que calgui. A través de la utilització del Consell de Cooperació del Golf (CCG), l'ens que agrupa els estats de la península aràbiga a excepció del Iemen, ha llançat una nova guerra pel control de la supremacia al golf. Així doncs, el 6 de març, l'Aràbia Saudita, els Emirats Àrabs i Bahrain van anunciar la decisió conjunta de retirar els seus cossos diplomàtics de Doha, la capital de Qatar. El motiu oficial era que l'emirat no estava aplicant el pacte de seguretat i no interferència signat el mes de novembre passat a Riad. Al darrere, però, hi ha una lluita ferotge per la supremacia al golf.

Nasser bin Hamad Al Khalifa, antic ambaixador qatarià a les Nacions Unides, ho tenia clar. "Tot això és per al-Sisi", deia, fent referència al general egipci que va liderar la deposició militar del president islamista Mohamed Mursi l'estiu de 2013. Un moviment que va rebre el suport entusiasta -i, fins i tot, econòmic- de l'Aràbia Saudita i els Emirats Àrabs i va ser criticat per l'emirat de Qatar, aliat estratègic dels Germans Musulmans. L'endemà de la notícia de la retirada dels ambaixadors de Doha, l'Aràbia Saudita va declarar oficialment els Germans Musulmans com a organització terrorista, juntament amb una llista que també incloïa el grup siria Al-Nosra o els *huthis* iemenites.

El posicionament tebi de Washington i la falta d'acció efectiva respecte al conflicte a Síria molesten el rei Abdallah

L'Aràbia Saudita lluita per recuperar el pes perdut amb l'esclat popular de les revoltes àrabs, moment que va ser aprofitat per Qatar per guanyar posicions significatives a la regió. Les potències del golf acusen Qatar de desestabilitzar la regió pel seu suport a les minories xiïtes *huthis* del Iemen, a les brigades d'Al-Nosra (vinculades a Al-Qaeda) a Síria i, sobretot, pel suport de Doha al moviment dels

Germans Musulmans, incloses les cèl·lules que operarien als països del golf i que els governs respectius veuen com una possible amenaça a la seva inqüestionada supremacia política interna. Fonts saudites i dels emirats denuncien que Qatar està amagant figures islamistes reclamades per la justícia egípcia com Tareq el-Zomr, membre de Gamaa Islameya i acusat pels tribunals egipcis de la violència ocorreguda durant els desallotjament de les acampades favorables a Mursi del mes d'agost.

Però les tensions entre Riad i Doha no són noves. Des de l'arribada del pare de l'actual emir, el xeic Hamad Bin Khalifa el-Thani, al tron de Qatar després d'un cop d'estat no cruent, les relacions entre els dos estats han estat tenses. Sobretot per les pretensions regionals del petit emirat, que xocaven frontalment amb els interessos de la casa de Saud. Poc després del cop, el 1995, El-Thani va acusar Riad d'estar conspirant contra el seu tron a través de la minoria Murra. Pocs anys després, l'Aràbia Saudita va retirar el seu cos diplomàtic de Doha durant sis anys quan, el 2002, un documental de la cadena Al-Jazira va gosar criticar obertament el monarca saudita.

"Qatar té complex de Napoleó", afirmava amb sornegueria el cap de redac-

ció del canal Al-Arabiya, fortament vinculat al govern saudita. Bandar bin Sultan, cap dels serveis secrets saudites, anava més enllà i afirmava que l'emirat no era més que "300 persones i un canal de televisió".

Però els esforços per reprendre el control del poder al golf no compten amb la unanimitat de tots els països. Kuwait i Oman, els altres dos països que integren el Consell de Cooperació del Golf, es van abstenir d'imitar els seus veïns i van assegurar que eren coses

L'Aràbia Saudita, els Emirats Àrabs i Bahrain van retirar els seus cossos diplomàtics de Qatar el 6 de març

internes dels països en qüestió. Recentment, tots dos estats han mostrat les seves reticències als intents saudites de refermar el poder de Riad dins el CCG. Tot i que Kuwait va fer costat a Riad i va donar suport a la deposició militar de Mursi a Egipte, també va mostrar les seves reserves davant un nou pacte de seguretat al golf que obria la porta a les incursions militars frontereres a països

El príncep Saud al-Faisal, ministre d'Afers Exteriors saudita, en una reunió de la Lliga Àrab / GIANLUIGI GUERCIA

veïns del golf, mentre que Oman es va negar, el desembre passat, a subscriure la transformació del consell en una unió política, amb exercit unificat inclòs. La diplomàcia saudita va dir, llavors, que l'oposició d'Oman no impediria la formació de la unió esmentada.

EL CCG

El CCG ja va néixer, el 1981, per contraposar el creixent pes de la llavors jove república iraniana sorgida de la revolució. Avui, es creu que la seva evolució és fruit del que els països del golf veuen com una nova amenaça xiïta a la zona. Una suposada amenaça que està posant en risc la històrica aliança entre Riad i Washington. Forjada el 14 de febrer de 1945 per Franklin D. Roosevelt i Abd el-Aziz Ibn Saud a bord del creuer militar *Quincy* a la tornada de la cimera de Jalta, l'aliança de ferro entre la Casa Blanca i la casa de Saud ha viscut sis dècades d'una història segellada pels barrils de cru saudites, que, comercialment, van suposar un intercanvi de 73 mil milions de dòlars tan sols l'any passat. Però, avui dia, les relacions entre tots dos països es troben al seu punt de distanciament màxim. El diari libanès *al-Safir* les titllava de "tempesta del desert", fent una al·lusió clara a la primera guerra de l'Iraq.

El mes d'octubre de 2013, l'Àrabia Saudita va sorprendre mig món i va rebutjar el seient que se li havia atorgat al Consell de Seguretat de les Nacions Unides després de prop de tres anys de lluita diplomàtica per aconseguir-lo. Hores després que la diplomàcia saudita celebrés la fita, el ministre d'Afers Exteriors va emetre un comunicat on anunciava la renúncia. La notícia arribava setmanes després que la delegació saudita també es negués a parlar davant l'Assemblea General de l'ONU. Totes les anàlisis apuntaven que allò era una rabieta saudita contra l'administració Obama després que aquesta rebutgés bombardejar Síria el setembre i aprovés la proposta russa per solucionar la crisi de l'armament químic a mans d'Assad. No és un secret que el posicionament tebi de Washington i la falta d'acció efectiva respecte al conflicte a Síria molesten el rei Abdallah. En aquest sentit, el príncep Faisal, en unes declaracions al *Washington Post*, va atacar les polítiques nord-americanes a Síria qualificant-les d'"errònies", "decebedores" i "lamentables".

NOVES ALIANCES

El príncep Bandar Bin Sultan, cap dels serveis secrets saudites i persona amb una enorme influència dins la monarquia pèrsica, va arribar a parlar de "canvi

dràstic" de les relacions entre Washington i Riad. De fet, Bandar va parlar del trencament del pacte amb la CIA per a l'entrenament de la insurrecció siriana i l'aproximació a nous pactes amb França i Jordània a aquest efecte. Actualment, l'Àrabia Saudita també està patrocinant una aproximació estratègica de l'exèrcit egipci cap a Moscou a través del finançament d'un acord de venda d'armament rus a Egipte per valor de 2.000 milions de dòlars. Un acord que va propiciar la visita històrica del general al-Sisi a Putin -el mes de febrer- i que neguiteja enor-

L'Àrabia Saudita està patrocinant una aproximació estratègica de l'exèrcit egipci cap a Moscou

mement Washington, que veu perillar la seva aliança amb un soci estratègic a la regió mentre li plouen crítiques contínues des de Tel Aviv.

Aquest sembla ser el punt culminant d'una dècada de desavinences, marcadament pels repetits fracassos diplomàtics saudites a la regió. Des del fracàs del procés de reconciliació palestí i l'auge de Hamàs a Palestina l'any 2006, al fra-

càs de l'agenda Hariri i el moviment del 14 de març al Líban, o el de la gestió de l'Iraq de postguerra, en què, a ulls saudites, George Bush va cedir el poder a la majoria xiïta, un dels revessos estratègics més importants que ha viscut els darrers temps la monarquia saudita. Una dècada de fracassos continuats que va culminar el 2011 amb el sorgiment de l'anomenada primavera àrab. La caiguda de Mubarak va suposar una pèrdua irreparable per als interessos saudites, de la mateixa manera que ho va ser la caiguda de Saleh al Iemen o de Ben Ali a Tunísia. Segons la casa de Saud, les diferents aproximacions de Washington a la transició egípcia, amb l'aposta de l'administració Obama pel pacte entre militars i Germans Musulmans, o les crítiques nord-americanes a la repressió contra les insurreccions populars a Bahrain -tot i que fossin poc contundents- han acabat de posar nerviosa Riad, que va veure la insurrecció siriana com l'oportunitat de recuperar el terreny perdut després d'una dècada nefasta en el terreny geopolític. Els seus analistes i predicadors van legitimar les protestes que critica-ven a tot arreu, mentre es finançava i entrenava un sector de la insurgència. Però l'estancament d'aquest procés és una nova pedra a la sabata de la relació entre Riad i Washington.

La caiguda de Mubarak, conseqüència de l'esclat de la primavera àrab, va suposar una pèrdua irreparable per als interessos saudites

El punt culminant del distanciament va ser l'aproximació nord-americana a l'Iran, enemic històric del regne saudita. L'anunci dels acords de Ginebra, el novembre de 2013, va ser la gota que va fer vessar el got de la frustració saudita vers Barack Obama. Lavors, Riad va descobrir que Washington i Teheran feia vuit mesos que negociaven a les seves esquenes, a Oman, país membre del Consell de Cooperació del Golf. Riad torna a acusar l'administració Obama de tebiesa davant el programa nuclear de Teheran i el que els saudites consideren que són concessions importants en perjudici de les potències del golf, però, sobretot, se sent dolguda pel fet que les negociacions s'hagin dut en secret, d'esquenes a la diplomàcia saudita. Aquest refredament ha provocat diverses visites sorpresa de delegacions nord-americanes a la regió per mirar de calmar el que semblava una bomba a punt d'explotar.

L'Àrabia Saudita sembla nerviosa. Més enllà de les seves decisions erràtiques, que semblen posar fi a la política tradicional de diplomàcia silenciosa, la seva despesa militar ha experimentat un augment exponencial, fet que la converteix en el quart estat que va invertir més en despesa militar el 2013, per sobre del Regne Unit i només superat pels gegants de Rússia, la Xina i els EUA. ◀

ITÀLIA // EL BALANÇ REPRESSIU DE LA LLUITA CONTRA EL TAV ÉS MOLT ELEVAT

L'escola de la vall de Susa

Matteo Mastronardi

Barcelona

@La_Directa

La lluita No TAV contra la construcció de la línia de tren d'alta velocitat entre les ciutats de Torí i Lió, una obra gegantina i amb un fortíssim impacte ambiental, es remunta al 1995. Aquest any, es va convocar la primera manifestació en què la població de la vall de Susa (a la regió del Piemont), el territori més afectat pel projecte, va expressar el seu rebuig frontal a una obra considerada innecessària (l'actual línia ferroviària Torí-Lió es troba ben lluny de la saturació). El balanç entre els costos i els beneficis de l'obra, a més, era força discutible: un cost estimat de 23.000 milions d'euros per un estalvi de dues hores i dotze minuts de viatge respecte a la línia actual.

Però, des de 2010, arran de l'inici de les obres preliminars i la resistència que han generat, el moviment No TAV ha obtingut més visibilitat -també mediàtica- i ha esdevingut un model de resistència popular, gràcies a la capacitat d'aglutinar sensibilitats, experiències i mètodes de lluita profundament diferents.

UN MILER D'ENCAUSADES

A partir de 2010, la repressió contra el moviment ha anat augmentant de manera exponencial: dels nou procediments de 2010, es va passar als 64 de l'any 2011, als 50 de 2012 i, finalment, als 70 expedients de 2013. En total, hi ha gairebé 1.000 persones encausades. Entre la gent que s'ha hagut d'enfrontar a un judici, també hi ha personalitats del món polític o cultural que, d'una manera o altra, han fet pròpia aquesta lluita: l'escriptor Erri De Luca és acusat "d'instigació a cometre delictes" per unes declaracions favorables al sabotatge com a eina de lluita; el filòsof Gianni Vattimo, de "falsedat ideològica" per haver definit com a "col·laboradors seus" els dos activistes No TAV que, l'agost passat, el van acompanyar

a visitar -com a europarlamentari- uns manifestants detinguts a la presó de Torí; Beppe Grillo, líder del Movimento 5 Stelle i protagonista de les últimes eleccions polítiques, va declarar que "la justícia no sempre coincideix amb la legalitat", després de la condemna a quatre mesos de presó per la violació dels precintes d'una cabana de fusta construïda per les activistes, esdevinguda un símbol de la pro-

A partir de 2010, la repressió contra el moviment No TAV ha anat augmentant de manera exponencial

testa i precintada per ordre de la fiscalia.

Però l'escalada repressiva no només ha estat quantitativa, sinó també qualitativa: s'ha passat de faltes que poden ser penades amb una multa (les violacions de la "zona vermella" -la zona de les obres, militaritzada i simbòlicament pro-

tegida amb filferro espinós de producció israeliana- i les ocupacions simbòliques de les oficines de les empreses relacionades amb el projecte) a delictes pels quals es parla de penes de fins a 30 anys de presó (les calúmnies i les agressions contra el personal involucrat a les obres, les amenaces a càrrecs polítics i periodistes, els aldarulls i, finalment, l'atemptat terrorista). Fins al desembre passat, l'episodi repressiu que havia colpejat el moviment amb més força era el procediment contra 53 activistes (a 40 de les quals se'ls van aplicar mesures cautelars) pels aldarulls de l'estiu de 2011 a Chiamonte. Aleshores, 2.500 membres de les forces de seguretat -gràcies a l'ús massiu de gas lacrimogen CS, altament tòxic- van vèncer la resistència dels grups ocupants i van aconseguir desallotjar els terrenys ocupats per la població des de feia més d'un mes, on es preveia començar l'excavació d'un túnel per l'estudi geològic del sòl. Una part de les 60.000 persones que van participar a la manifestació que es va fer uns dies després va intentar -sense

Manifestació en suport a les quatre activistes No TAV acusades de terrorisme a Chiamonte el 22 de febrer d'enguany / DARIO PRODAN

èxit- reocupar els terrenys enfrontant-se a la resistència de les forces de seguretat durant hores, amb un balanç de 200 persones ferides entre les manifestants i 188 entre les policies.

L'ESTRATÈGIA REPRESSIVA

El desembre de 2013, l'estratègia repressiva va fer un pas endavant amb la detenció de quatre activistes sota l'acusació d'atemptat terrorista amb artefactes explosius per l'atac incendiari a unes maquinàries de les obres de Chiamonte. Als activistes, actualment detinguts en situació d'aïllament, també se'ls acusa d'un agreujant introduït el 2005 -després dels atemptats islamistes de Madrid, Londres i Sharm el-Sheikh- i explícitament pensat contra Al-Qaida: "Causar danys greus al país amb la finalitat d'obligar les autoritats públiques a abstenir-se de desenvolupar un acte qualsevol", en aquest cas, la construcció de la línia de ferrocarril d'alta velocitat. Aquestes acusaci-

La lluita contra el TAV ha estat capaç d'aglutinar sensibilitats diferents i ha esdevingut un model de resistència popular

ons de terrorisme (a les quals la premsa va donar un ressò important), però, no han pogut dividir el moviment, que, si després dels aldarulls de 2011 es va reconèixer en el lema *tots som el bloc negre*, en aquesta ocasió també ha rebutjat la divisió entre bons i dolents, entre les vilananes pacífiques i les extremistes de fora. Ben al contrari, avui dia, les diferents ànimes del moviment No TAV comparteixen mètodes de lluita que, des de feia almenys tres dècades, eren marginals: els talls de trànsit, les ocupacions, les barricades, els sabotatges. Probablement perquè, durant gairebé vint anys de mobilitzacions, les formes tradicionals d'expressió de la dissidència al projecte han estat ignorades sistemàticament i inequívocament. ◀

EXPRESSIONS

/ LOURDES LAO

Cine Baix presenta la primera Mostra de Cinema Llatinoamericà

Del 27 al 31 de març, el Cine Baix acollirà dotze pel·lícules de nou països llatinoamericans i quatre cinefòrums.

Eduard Fisa
@La Directa

Fa nou anys que, a Sant Feliu de Llobregat, es manté un focus de resistència del setè art, el Cine Baix. Aquest projecte autogestionat i assembleari presenta, el 20 de març, la primera Mostra de Cinema Llatinoamericà. Tot un repte que, del 27 al 31 de març, permetrà veure dotze pel·lícules acompanyades de diversos cinefòrums. La iniciativa vol omplir un espai buit, ja que, actualment, no hi ha cap mostra similar a la província de Barcelona.

'Nostalgia de la luz', del director xilè Patricio Guzman, és la pel·lícula escollida per presentar el certamen

La presentació serà el dijous 20 de març amb *Nostalgia de la luz*, del director xilè Patricio Guzman. Seguint la fórmula de la Mostra de Cinema Àrab, organitzada, també, pel Cine Baix, aquesta sessió serà gratuïta. De la mateixa manera, la inauguració del 27 de març també serà de franc i, per a la resta de projeccions, es pot escollir entre un abonament o l'entrada per cada sessió.

VETERANIA I JOVENTUT

Nostalgia de la luz és una petita joia cinematogràfica on el veterà Patricio Guzmán explora la recerca del passat que fan astrònoms, arqueòlegs i víctimes de la dictadura en un mateix espai, el desert d'Atacama. El director de *La Batalla de Chile*, *La memoria obstinada* i *Salvador Allende* -entre altres títols- torna a parlar sobre la qüestió de la memòria històrica xilena, però ho fa d'una manera completament diferent de la dels seus altres treballs documentals.

La pel·lícula inaugural, *El lugar más pequeño*, de la jove Taiana Huezó, també s'aproxima a la memòria. Una mirada a l'experiència quotidiana d'un grup de supervivents del conflicte salvadoreny que evocuen la infància de Huezó a Cinquera, un petit poble assetjat pels paramilitars que va quedar deshabitat. El film no intenta elaborar una cronologia de la guerra ni alçar una denúncia que reparteixi culpes i responsabilitats. *El lugar más pequeño* parteix dels fets principals i les xifres esgarrifoses per passar, immediatament, al relat de les persones que van viure la dimensió de la tragèdia. El debat posterior anirà a càrrec de Mauricio Godoy, cineasta i professor de la Universitat Catòlica Pontificia del Perú.

DE MÈXIC A XILE

El divendres 28, el convidat és Miguel Leon, guionista de *Bagatela* (Colòmbia), un film que repassa, amb ironia, l'aplicació de la justícia colombiana contra petits criminals. Aquell mateix dia, es passaran *Heli* -que transita pel tema de la violència a Mèxic- i *Xingu*, que relata l'arribada de l'home blanc a l'Amazones brasiler.

Els darrers anys Mèxic, el Brasil i l'Argentina han anat desenvolupant una indústria cinematogràfica encarregada de fer pel·lícules capaces d'arribar als mercats internacionals. És el cas de *El médico alemán* (Argentina), que compartirà cartellera, el dissabte 29, amb dos títols que contrasten des d'un punt de vista pressupostari, però no en qualitats artístiques. D'una banda, la peruana *Sigo Siendo*, de Javier Corcuera, que

Un fotograma de la pel·lícula de Patricio Guzmán 'Nostalgia de la luz'

incluirà un fòrum amb Ana Prada, guionista de la pel·lícula. De l'altra, *La llegada de Karla* (Nicaragua), de Koen Suijgeest, que comptarà amb la presència del director.

El diumenge 30 serà el torn de les pel·lícules revelació. La xilena *Gloria* compartirà tarda amb la veneçolana *Pelo malo*. Ambdues han arribat a les cartelles gràcies als premis internacionals i al boca-orella. El debat del diumenge anirà a càrrec de Marco Aparicio, professor de Dret constitucional i assessor en els processos polítics de l'Equador i Bolívia.

'El lugar más pequeño' mostra l'experiència quotidiana d'un grup de supervivents del conflicte salvadoreny

Les pel·lícules reservades per al dijous 31 s'emmarquen dins la categoria dels clàssics. Es tracta de la mexicana *Los Olvidados*, de Luís Buñuel, i la cubana *Memorias del Subdesarrollo*, de Tomás Gutiérrez Alea. Una oportunitat per veure en sala dues pel·lícules que han marcat la història del cinema llatinoamericà. <

+info

Mostra de Cinema Llatinoamericà
Del 27 al 31 de març
Cine Baix
Carrer Joan Batllori, 21
Sant Feliu de Llobregat
www.cinebaix.cat/llatina
cinebaix@cinebaix.com
Preu de cada sessió: 4 euros
Abonament per a totes les sessions de la mostra: 25 euros
Entrada gratuïta per als socis i les sòcies del Cine Baix
Dijous dies 20 i 27 de març: entrada gratuïta

EXPRESSIONS

Basket Beat: esport, art i transformació social

Una metodologia per aprendre música en grup als territoris vulnerables que va néixer a Barcelona i ha fet la volta al món.

Josep M. Aragay Borràs
@AragayJM

Basket Beat és un projecte que utilitza l'esport per aprendre música, amb una mirada crítica de transformació social. Després de tres anys treballant a Barcelona i amb l'objectiu de fer créixer l'experiència i avaluar les seves fortaleses, l'abril de 2013, el projecte es va divulgar a deu països de l'Àfrica, Amèrica i Europa.

Música i esport són dues de les manifestacions culturals més freqüents a tots els espais i contextos socials. Tot i que trobem multitud de projectes de música reeixits, a l'abast de tothom i que aglutinen centenars de milers de joves, al nostre país, l'esport encara guanya amb escreix la cursa de les activitats extraescolars davant la formació musical, de vegades -encara- encarcerada i elitista. Sembla que les professionals de l'esport, amb l'argument que la pràctica esportiva suposa un benefici global per a les persones, ja fa anys que han aconseguit que la ciutadania sigui participant o bé usuària enlloc d'espectadora o públic.

És evident que l'art i l'esport poden contribuir al desenvolupament integral de persones, grups, comunitats i societats; però, abans de parlar de la cultura com a motor de canvi social, hem de garantir l'accés i la igualtat d'oportuni-

tats. Amb aquest punt de partida i en el marc de la cultura democràtica i l'educació social, l'any 2009, neix Basket Beat, una metodologia que utilitza l'esport per facilitar l'accés a l'experiència artística; una oportunitat per aprendre, crear i gaudir de la música en grup partint del cos i les pròpies habilitats i interessos.

La idea principal del projecte és que convertim la pilota de basquetbol en el nostre instrument de percussió

La idea principal és que convertim la pilota de basquetbol en el nostre instrument de percussió; un membranòfon esfèric amb so indeterminat que emet un so greu quan el botem contra el terra i un so agut quan el piquem amb la mà oberta i els dits separats. Ben senzill i ben complicat. Només tenim dos sons sense gaires matisos i l'emissió del so greu es produeix sense contacte entre l'instrument i la persona que el fa sonar. Originàriament, Basket Beat es desenvolupava a través d'equips de bàsquet ja que, d'aquesta manera, s'aprofita la passió-víncle que significa jugar a bàsquet per fer la transferència a la música i, de passada, les participants comencen a tocar un instrument que ja fa temps que practiquen.

El 2010, Basket Beat es va començar a desenvolupar a diverses organitzacions del barri barceloní de Ciutat Vella fins que es va consolidar amb un grup de joves del Raval. El més fantàstic és que el procés passa a formar part de l'equip, ja que el grup s'autogestiona, compona noves cançons i creix individualment o grupalment a partir de les dificultats.

Després de potenciar aquest projecte a Barcelona, s'ha expandit per poder conèixer què està passant en l'àmbit de l'art comunitari a d'altres llocs del planeta. Des de l'educació social, l'associació amb l'artista per incorporar l'art com a metodologia d'acció social és tan inevitable com l'anàlisi de les pràctiques per produir nou coneixement. Així doncs, des de l'abril de 2013, s'ha començat un viatge per conèixer més de 130 projectes a Anglaterra, França, Sud-àfrica, l'Uruguai, el Perú, Colòmbia, els Estats Units, el Canadà i Holanda. Paral·lelament, també s'han fet 43 tallers gratuïts de Basket Beat, que han comptat amb la participació de més de 800 joves de les perifèries dels països visitats.

Necessitariem un altre article per intentar explicar alguna de les aventures que s'han viscut amb joves d'arreu a través del Basket Beat; per exemple, cal esmentar l'energia del jovent del que es considera el departament més pobre i abandonat de Colòmbia (el Chocó) o la distància cultural amb el context i els

joves indígenes de la comunitat Japu de la nació Q'ueero, al Perú (considerada la darrera descendent del poble Inca). En tot cas, abans no se sistematitzi tota la informació recollida a partir de l'observació dels tallers, els qüestionaris i les entrevistes, podem avançar algunes conclusions significatives: sembla que la pilota és un element prou quotidià perquè el fet que les participants no hagin jugat a bàsquet anteriorment no sigui un problema; tot i que la metodologia neix com una estratègia per a l'acció social, Basket Beat desperta l'interès de les pedagogues musicals per la seva corporalitat i direccionalitat i perquè ofereix la sensació musical ràpidament a la participant. Finalment, trobem evidències que ens permeten afirmar que l'experiència pot ajudar a fomentar el desenvolupament de la persona en les àrees emocional, comunicativa, psicomotora, cognitiva i social. Aquesta darrera, a més, té una magnitud especial quan les limitacions físiques i tècniques amb la pilota requereixen la col·laboració de l'altre.

Basket Beat acaba de rebre un premi del Col·legi d'Educatores i Educadors Socials de Catalunya i es vol desenvolupar a tot França; ha estat seleccionat per a l'Intercanvi de Bones Pràctiques de l'Euromediterrània i comença un nou procés amb l'Escola de Música Centre de les Arts de l'Hospitalet del Llobregat. Un moment engrescador que necessita de noves sinèrgies i col·laboracions per continuar endavant! ◀

El projecte Basket Beat s'ha expandit per poder conèixer què està passant en l'àmbit de l'art comunitari a d'altres llocs del planeta

+info

TWITTER: @basket_beat

FACEBOOK: www.facebook.com/basketbeat.org

FACEBOOK GRUP DE BARCELONA: www.facebook.com/BasquetBeat

WEB (EN CONSTRUCCIÓ): www.basketbeat.org

ALTRES EXPERIÈNCIES:

FER MÚSICA AMB OBJECTES DE LA VIDA QUOTIDIANA:

Stomp — www.stomponline.com

MILLORAR LES DESTRESSES DEL BÀSQUET AMB LA MÚSICA:

Musicbasketball — www.musicbasketball.net

Camí de la victòria, seguim, seguirem!

Francesc Poblet
@La Directa

El grup valencià Obrint Pas ens ha ofert, en un Auditori de Barcelona ple a vessar, dos grans concerts acústics de comiat, tan festius i reivindicatius com sempre, però, sobretot, més emotius que mai.

Les primeres etapes d'un comiat que continuarà el dia 17 d'abril a Palma i acabarà a València els dies 24 i 25 de maig.

"Vam començar a tocar en acústic de seguida. Anàvem a centres socials, casals, ateneus... a València; llocs amb molta il·lusió, però amb pocs mitjans, on només podíem fer-ho així. La resposta sempre va ser magnífica i aquests darrers anys hem anat arrodonint les cançons en aquest format. Hem tocat a teatres i en grans sales, fins a fer-ho servir per aquests concerts de comiat", ens explica Xavi Sarrià. "Hem tocat al carrer, dalt d'un camió... tant se val, ens sentim tan còmodes als concerts xicotets com als més multitudinaris".

"Ens agrada que la gent hagi fet seves les nostres cançons, que les facin servir per les seves lluites socials, nacionals, locals; els estem molt agraïts", ens comenta amb el seu posat tímid, minuts abans de transformar-se dalt de l'escenari en una font d'expressions i d'emocions per compartir. "Han estat vint anys de concerts, de viatges, de compromís; ara ens tocava aturar-nos. Seguirem? Sí, seguirem lluitant, seguirem cadascú amb els nostres projectes i qui sap si tornarem mai a tocar", diu amb semblant trist, quan percep que, amb la mirada, li reclamem que no ho deixin. Independència, antifeixisme, justícia social i de gènere, tantes reivindicacions... "Tants records, tantes hores que hem passat, tantes banderes que hem alçat, d'esperança i combat", canten.

Un escenari sobri, la llum il·lumina la viola de roda i tot comença amb "Coratge". Han incorporat més instruments per aquests darrers concerts acústics: el contrabaix, el llaut, els guitarrons i més percussió. S'endevina la mà experta de Miquel Gironès, que ha fet els arranjaments i ha donat un aire més tradicional al repertori, sense treure-li gens ni mica de força i brillantor. Cançons més despullades, més sensibles, més penetrants en matisos. La seva dolçaina continua encisant i, ahora, convocant a l'acció.

No triguen gaire a ressonar els crits d'independència, de record per Guillem Agulló, assassinat fa vint anys, quan ells començaven. "Ni oblit ni perdó", clama a cor tot l'Auditori. Un lligam emocional entre públic i músics que es mantindrà present fins al final del concert. "Quan

vam muntar el grup, els feixistes venien a buscar els que estudiàvem en valencià a la sortida de l'institut", recorda el teclista i cantant Miquel Ramos des de l'escenari. "No només no han pogut amb nosaltres, sinó que cada cop som més", rebla enmig dels aplaudiments.

A la tarda, Xavi ens explicava: "Des de ben xicotets, hem estat implicats en diverses militàncies, en diversos fronts. De fet, el grup va nàixer un poc, també, per denunciar la nostra realitat, per expressar les nostres inquietuds... Així doncs, tot està molt relacionat. Les nostres cançons parlen d'allò que sentim; no ho sabríem fer d'una altra manera".

Continua el concert. No hi poden faltar cançons -himnes ja- com "Som", "La flama" o "La vida sense tu"; records dels seus inicis, amb "Si tanque els ulls",

Obrint Pas ha ofert dos grans concerts acústics de comiat en un Auditori de Barcelona ple a vessar / XEPO W.S.

sense oblidar mai l'"Alegría", corejada pel públic -"si cantem mai morirem"- o el record per les que ens han deixat en la lluita, amb "I si demà no tornara". I la presència dels companys de camí, dels amics "Del sud"; Miquel Gil amb la seva veu trencada i *el Botifarra*, que omple tot sol la gran sala. I dels pares, Manolo Miralles i Vicent Torrent, d'Al Tall, amb el "Cant dels maulets". "Tallarem la cua a Felip de Borbó", brogeix l'Auditori.

Com escrivia fa uns dies David Fernández, "des de 1993, quan el poder decretava inútilment la fi de la història, els Obrint Pas la desobeïen per encetar-la de nou. Perquè, si hem descobert alguna cosa amb ells, és que mai no hi ha treva, que els únics vençuts són els que no lluiten i que res no s'atura mai per sempre".

L'aparició final d'una colla de tabals i dolçaines i el cor juvenil dels Lluïsos de Gràcia duen la intensitat i la potència musical al màxim, mentre la gent, saltant, cridant, fa aparèixer un bosc de punys alçats quan sona, vibrant, "La Muixeranga", mentre s'escola alguna llàgrima, tant entre el públic com dalt de l'escenari.

Uns músics que han deixat la seva llavor, obrint pas a nous grups, encenen la flama de tantes lluites

Sona, finalment, "Seguirem", la darrera cançó. Minuts i minuts d'aplaudiments. Emoció trencada, tremolor als rostres dels músics i de moltes de les assistents. Marxem una mica desconcertats, amb l'alegría d'haver compartit un espectacle excepcional i amb la temença que no el podrem reviuir mai més.

Es tanca una llarga trajectòria. Més de dues hores repassant dues dècades de feina, centenars de concerts arreu dels Països Catalans i del món. Uns músics que han deixat la seva llavor, obrint pas a nous grups, encenen la flama de tantes lluites, remouent consciències, recuperant la memòria. L'articulista no troba millors paraules que les de llur darrera cançó per cloure amb emoció aquesta, també darrera, crònica: Seguirem, amb les batalles quotidianes, amb les guerres de sempre, amb el teu compromís. Encara amb la mateixa passió. Seguirem! ◀

Cançó i còmic, dos mons paral·lels

Sergio Staino, mestre del còmic italià, arriba a Barcelona amb una exposició dedicada a la cançó d'autoria italiana i internacional.

Steven Forti
@La_Directa

A l'exposició, titulada 'Canzone & Fumetto', s'hi podran veure vint-i-tres obres de Sergio Staino que, a través del còmic, interpreten algunes de les cançons més conegudes d'artistes italians i, també, algunes cançons d'artistes d'altres països, com Vladimir Vysotski, Boris Vian o Joaquín Sabina. La mostra es podrà visitar a la seu de l'Istituto Italiano di Cultura de Barcelona fins al 31 de març.

Sergio Staino és tota una institució a Itàlia. Pels volts de 1979, va publicar la seva primera obra a *Linus*, històrica revista dirigida -en aquell moment- per Oreste Del Buono. El treball narrava la història de *Bobo*, el seu *alter ego* en el món del còmic. Tot i que Staino havia arribat relativament tard al món del dibuix i la il·lustració, amb prop de quaranta anys, a partir d'aquell moment ja

L'ànima dels dibuixos de Sergio Staino és l'agudes amb què parla sobre les coses simples

no va parar, ni un segon, de representar amb ironia tot el que veia a través dels seus ulls a les seves vinyetes, que tenien *Bobo* com a protagonista. L'ànima dels seus dibuixos és l'agudes amb què parla sobre les coses simples, la manera d'explicar la vida amb un somriure i una dosi gens menyspreable de picardia; i també la sàtira sobre la política i la gent que

l'exerceix. I tot plegat sense deixar de parar atenció a d'altres formes d'art com el teatre, el cinema o la música.

Durant aquests trenta-cinc anys de carrera, Staino ha col·laborat a molts periòdics i va fundar la mítica revista *Tango*, que va comptar amb la col·laboració d'artistes polièdrics com David Riondino i altres autors de còmic i sàtira italiana com Altan i Andrea Pazienza. Fins i tot ha creat alguns programes genials per la televisió, ha dirigit dues pel·lícules i ha publicat més de trenta llibres. Amb una carrera tan prolífica en el món de les arts, la seva passió per la música resulta clau per entendre *Canzone & Fumetto*, ja que Staino ha col·laborat amb festivals

molt coneguts a Itàlia, com el festival del Club Tenco de Sanremo, que està agermanat amb les nostres terres gràcies a l'associació Cose di Amilcare. Aquest grup, que pretén posar en valor i difondre la cançó d'autoria establint punts de trobada entre diverses cultures musicals i connectant amb altres formes d'expressió artística com el teatre, la pintura, la fotografia, el còmic o la dansa, és qui ha portat l'obra de Sergio Staino a Barcelona. De fet, Staino ha acompanyat nombrosos artistes italians de gira per la península, com Roberto Vecchioni i els Tetes de Bois; mentre ells canten, Staino dibuixa allò que li transmeten les seves lletres i melodies.

De totes aquestes experiències, neix *Canzone & Fumetto*, les obres de la qual es van publicar entre 1985 i 2013 a diferents periòdics i revistes italianes com *l'Unità* i la mateixa *Linus*. Staino representa cançons mítiques de la tradició italiana com "Il vecchio e il bambino" i "La locomotiva" de Francesco Guccini, "Gelato al limone" i "La ricostruzione del Mocambo" de Paolo Conte, "Il pescatore" i "Carlo Martello torna dalla battaglia di Poitiers" de Fabrizio De André, "Shampoo" de Giorgio Gaber, "Anche con te" de Lucio Battisti, "Margherita" de Riccardo Cocchiante, "Millenovantano" de Roberto Vecchioni i, del rus Vladimir Vysotski, "Il bagno alla Bianca", "Le diserteur" del francès Boris Vian i el tema "Jugar por jugar" del músic Joaquín Sabina, a més d'algunes cançons de la tradició llibertària com "Il Vaticano brucierà".

El seu estil és inconfusible, amb la ironia que destil·la a cada traç. Evidentment, a les seves històries, no hi podien faltar Silvio Berlusconi ni tampoc el nou papa Francesc, encara que les cançons tenen poc a veure amb aquests personatges públics... Així doncs, com els retrata? I a quines cançons els associa? No us diré gaire res més, només una dada, Staino és president de la Unió dels Ateus i dels Agnòstics Racionalistes... No us han entrat ganes d'anar-ho a esbrinar? ◀

L'exposició 'Canzone & Fumetto' es pot visitar a la seu de l'Istituto Italiano di Cultura de Barcelona fins al 31 de març / STEFANO BUONARROTI

+info

Canzone & Fumetto - Sergio Staino
Istituto Italiano di Cultura de Barcelona
Passatge Méndez Vigo, 5 (Metro Passeig de Gràcia)
Fins al 31 de març. Gratuïta
www.sergiostaino.it
www.iicbarcellona.esteri.it/IIC_Barcellona
www.cosediamilcare.eu

MOSTRA DE CINEMA **SANT FELIU DE LLOBREGAT**
DEL 27 AL 31 DE MARÇ DE 2014
LLATINOAMERICÀ www.cinebaix.cat/llatina
CINEBAIX

POCA BROMA.

ALTRES MANERES DE VEURE LES PERSONES DELS MOVIMENTS SOCIALS...

*1 EL TURISTA

JOP HE VIATJAT UN MUNT!
HE ESTAT A LES COMUNITATS ZAPATISTES,
A LES CRUIJES D'AMSTERDAM,
DE VAGA A TESSALONICA,
DE MARX A BERLIN.

QUI VA DIR QUE LA LLUITA
I VIATJAR EREN INCOMPATIBLES?

Mal

Fèlix Millet intenta escapolar-se de declarar davant la jutgessa aduïnt que està mentalment incapacitat a causa dels calmants que pren per la cama trencada. La jutgessa no només no s'ha deixat convèncer quan l'acusat li ha dit que "no era ell", sinó que l'ha amenaçat de processar-lo per desacatament quan, en un moment de la vista, s'ha posat dret de sobte i ha començat a cridar "¡¡subidón, subidooooon!!" brandant una ampolleta d'aigua.

La CUP renuncia a presentar-se a les **eleccions europees**. Pel que sembla, l'argument de pes ha estat constatar que difícilment arribarien a temps als plens d'Estrasburg anant-hi en bicicleta o fent autoestop.

Un jutge dicta la readmissió de **Todó i Masana a Catalunya Caixa** o bé indemnitzar-los. El jutge justifica la sentència argumentant que té curiositat per saber fins on poden arribar.

El PP es fa el ronso a l'hora d'anunciar el cap de llista a les **eleccions europees**. Pel que sembla, després de la renúncia de Mayor Oreja a presentar-s'hi, els està costant trobar algú amb les mateixes ganes de pensar disposat a anar-hi. Comença a sonar el nom d'una butaca orellera com a possible candidata.

Les entitats socials queden fora del ple monogràfic del **Parlament** sobre pobresa i desigualtat. Un diputat, que no vol divulgar la seva identitat, declara: "Un ple sobre la pobresa amb pobres? I què serà el següent? Convidar un porc a debatre sobre el tractament dels purins?".

García-Margallo afirma que Catalunya vagaria per l'espai si s'independitzés. **Vilaweb** reacciona ràpidament i comença a comercialitzar vestits espacials amb l'estelada a la seva botiga.

El Ministeri de l'Interior prohibeix a la **Guàrdia Civil** fer servir bales de goma al mar, "perquè, si no, els immigrants encara s'hi aferrarien per no ofegar-se", declara Fernández Díaz.

BARRI INTERNET

@Hibai_ — @josianito — @biano

CAMPANYES

#instagramisnotvegan

#instagramisnotvegan és un HT usat en Instagram per ensenyar carn; d'aquí el *not vegan*. Va sorgir com una broma a la qual @perecullera va posar nom i ja ha fet més de 2.500 publicacions. La gràcia d'aquest HT és que, a diferència de la majoria del porno amateur a Internet, no tracta de reproduir un cànon de bellesa concret, sinó que la carn que es veu és molt variada. Hi ha cossos d'homes, de dona, andrògins, prims, grossos, alts i baixos... en constant lluita per esquivar la censura hipòcrita d'Instagram, que prohibeix els mugrons femenins i els culs masculins mentre permet coses veritablement obscenes, com l'ostentació de luxe que fan en aquesta xarxa moltes *celebrity*s.

SOFT LLIURE

La reacció de la comunitat davant un greu 'bug' de seguretat a Linux

Fa poc, es va descobrir un *bug* molt greu que feia que els sistemes UX X i iOS fossin susceptibles de rebre atacs que permetrien capturar totes les comunicacions, fins i tot usant protocols segurs. En aquell moment, es va parlar molt de la rapidesa (la falta de rapidesa, més aviat) d'Apple per llançar un pedaç i, alhora, això va avivar el debat sobre el poc suport que reben els seus productes. Doncs bé, ara s'ha descobert un *bug* similar a Linux, cosa que ens ofereix una bona oportunitat per fer una comparativa.

El *bug* afecta GnuTLS, la implementació TLS de Linux per xifrar comunicacions amb SSL, TLS i DTLS; aquests són els protocols usats quan visitem una web segura i es reconeixen per aquest famós HTTPS i el cadenet que apareix al nostre navegador. Per tant, un *bug* que afecti aquesta implementació posa en perill les dades personals i bancàries, d'aquí la seva gravetat.

La reacció de la comunitat de desenvolupadors del sistema ha estat espectacular. Red Hat va ser la que va iniciar l'auditoria que va acabar trobant el *bug*. Immediatament, va informar tota la comunitat i va iniciar la feina per solucionar-ho en el seu codi. El pedaç va ser publicat poques hores després i, des de llavors, s'ha anat estenent a totes les distribucions.

Més info: ves.cat/jmGS

HAN SOLO

comPAHs mobil, l'aplicació de la PAH

La Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH) neix a Barcelona el febrer de 2009 amb la intenció de donar una resposta ciutadana a la situació de les persones que no poden pagar la hipoteca. Cinc anys després, podem dir que la PAH és un moviment ciutadà apartidista articulat en més de 200 nodes a tot l'Estat, a través del qual les persones directament afectades i la gent solidària s'organitzen juntes per denunciar i canviar aquesta situació. La PAH du a terme accions en molts camps diferents per promoure canvis legals que donin resposta a la vulneració de drets fonamentals que sofreixen les persones afectades i proposar solucions per fer efectiu el dret a l'habitatge per a tota la ciutadania. Descar-

rega ara l'aplicació de la PAH per a mòbil i estarà al dia de les notícies, les accions i tota la informació de les més de 200 plataformes repartides per tot l'Estat. Sí que es pot!

EPIC TROLL

Per què ens agrada tant Twitter?

Per coses com aquesta. Trollejada en cadena al primer ministre David Cameron.

TUIT ROSA

Diuen que han trobat l'autor del bitcoin

La revista *Newsweek* ha assegurat haver identificat a l'home que va inventar el Bitcoin. Fins ara solament es coneixia el nom de Satoshi Nakamoto i s'especulava que es tractava d'un pseudònim. *Newsweek* es va obstinar a demostrar la seva teoria que Nakamoto no era un nom fals, sinó la identitat real de l'autor dels primers documents que explicaven el funcionament d'una cripto-divisa. Segons *Newsweek*, Nakamoto és un ciutadà japonès-nord-americà de 64 anys que viu en Sant Bernardino, una població propera a Los Angeles, Califòrnia. Segons explica la revista, Nakamoto té «una carrera plena de secretisme després de realitzar treballs classificats per a grans companyies i per als militars d'Estat Units».

La publicació relata que Nakamoto es va negar a oferir una entrevista, però la seva petita resposta a la reportera que va aparèixer enfront de la porta del seu cas gairebé confirma la seva vinculació amb Bitcoin. «Jo ja no estic involucrat en aquesta història i no puc parlar d'això. Està en mans d'altres, són ells els que tenen la responsabilitat ara».

De fet, Nakamoto va cridar a la Policia al veure la periodista en la seva porta, segons relata la mateixa revista. Nascut a Japó en 1949, va emigrar cap a Estats Units als 10 anys. Va cursar un Postgrau en física a la Universitat Politècnica de Califòrnia i és pare de sis fills, segons la

publicació. El suposat creador de Bitcoin, hauria canviat el seu nom a Dorian Prentice Satoshi Nakamoto. La informació ha aixecat crítiques entre els internautes, perquè no només es publica una fotografia de l'home, sinó també de casa seva, adreça i placa del seu cotxe. Una intromissió en la vida del personatge perillós, tenint en compte que si fos veritat que és el creador del Bitcoin, al seu ordinador tindria un *wallet* de multimilionari - es calcula que té uns 90.000 bitcoins, és a dir, 39.600.000 d'euros-.

Després d'anys d'especulacions, resulta que el creador de la moneda p2p és un senyor normal amb una vida normal. Un aficionat a les maquetes que no vol ser famós.

/ RAMON FORNELL

«L'American way of life només serveix pels rics i els poderosos»

Alex Romaguera
@AlexRomaguera

Quins interessos fan que Leonard Peltier continuï empresonat?

És una injustícia, perquè no es va poder defensar tot i les proves que l'exculpaven. El mateix govern nord-americà ha admès que no sap qui va matar els dos agents de l'FBI, crim pel qual va ser condemnat fa 38 anys. Se l'ha utilitzat com a boc expiatori per criminalitzar el poble sioux amb la finalitat que les grans corporacions puguin explotar les seves terres, riques en recursos naturals.

Castigant-lo, es volia ofegar la veu dels pobles nadius?

L'estratègia dels diferents governs ha estat exterminar-nos o assimilar-nos mitjançant la inculcació dels costums i la religió cristiana. Això, però, no ha impedit que l'American Indian Movement (AIM) i els altres grups continuïn actius. Gràcies a aquest moviment, hem frenat la construcció d'infraestructures petroleres al nostre territori i hem aconseguit que se'ns retornessin cent mil hectàrees de terra. Aquestes conquestes ens permeten mantenir la nostra idiosincràsia.

Què preocupa més al poder: les vostres terres o la vostra manera de viure?

Les dues coses. Amb la usurpació de terres, pretén deslligar-nos de la *mare terra* i acabar amb un *modus vivendi* vinculat a la pau, el cultiu ecològic i l'alimentació saludable. També els preocupa el nostre

sistema de govern que diposita la confiança en un líder escollit en virtut de les seves bondats humanes i no pas en algú que avantposa l'afany de poder a les necessitats del poble, com passa en nombrosos governs estatals. En qualsevol cas, tinguem formes de viure diferents o no, tots els humans haurien d'entendre que, si contaminen l'aigua, l'aire i els béns naturals, no hi haurà futur per a ningú. Ho veiem amb els darrers desastres ambientals.

“A través de Leonard Peltier, expliquem el compromís del poble lakota amb la pau i els drets humans”

Des de la presó, quin paper té Leonard Peltier en els processos de denúncia?

Malgrat no tenir accés a Internet, es coordina amb els grups de suport i ens transmet les seves reflexions. Des de l'any 1975, quan va ser sentenciat a dues cadenes perpètuas, hem anat difonent la seva lluita i, a través de l'espiritualitat, expliquem el seu compromís -i el del poble lakota en general- amb la pau i els drets humans.

Quan Barack Obama va accedir a la Casa Blanca, l'any 2009, tot indicava que el seu cas i el de Mumia Abu Jamal quedarien resolts. Per què creus que no ha passat?

L'FBI i les corporacions pressionen perquè continuï reclòs i maniobren perquè

no es reobri la causa, encara que -oficiosament- reconeguim que Leonard no té cap responsabilitat en els fets que se li imputen.

Occupy Wall Street i les plataformes indígenes poden ser el germen per canviar la situació?

Aquests moviments posen de manifest que, si lluitem plegats, podem assolir els canvis que tan necessitem. Perquè, legalment, n'hi ha prou que es respecti la Constitució nord-americana. En relació als nadius, hi ha 360 tractats que ens emparen. Tot està escrit, només cal que hi hagi governs honestos que posin la democràcia per sobre de la cobdícia d'una elit empresarial.

No obstant això, confies que Peltier surti en llibertat?

El gran obstacle és l'FBI, que utilitza l'espionatge i la manipulació per obstaculitzar-ho. Un fet que revela que els Estats Units no són el país on tothom pot gaudir d'oportunitats i prosperar amb llibertat. A Dakota del Sud, ho comprovem cada dia: les nostres terres són espremudes per unes corporacions que només ens ofereixen persecució i pobresa.

La Constitució nord-americana és lletra morta?

Contrasta amb les polítiques que s'apliquen finalment: el famós *American way of life* només serveix pels rics i els poderosos. Però nosaltres no perdrem l'esperança que, mitjançant la pressió, el govern Obama acabi dictant clemència i alliberi en Leonard. ◀

James Robideau

Activista lakota, cosí del represaliat Leonard Peltier

Leonard Peltier s'ha convertit en el pres més longeu dels Estats Units. Als seus 70 anys, el líder del poble lakota-anishinabe, membre de l'American Indian Movement (AIM), compleix dues cadenes perpètuas per l'assassinat de dos agents de l'FBI, cosits a trets el 1975 quan es trobaven a la reserva sioux de Dakota del Sud per detenir el presumpte autor d'un robatori. Tot i la manca de proves, Peltier porta 38 anys reclòs com a autor d'aquell tiroteig, ocorregut durant una dècada en què els paramilitars dels GOON (Guardians of the Oglala Nation) sembraven el terror entre la comunitat indiana. En solidaritat amb Peltier, a qui ja anomenen l'*altre Mandela*, s'ha articulat un ampli moviment encapçalat per coneguts activistes socials. Un d'ells és James Robideau, cosí de Peltier i cap cerimonial del poble lakota, que ajuda els fills i les filles de nadius amb problemes de drogodependència i violència domèstica. La seva paraula és un cant espiritual a favor d'una societat multicultural, en defensa de Leonard Peltier i de lluita per la seva llibertat.